

Plača vsak četrtek in
vse s poštnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 12 din.,
pol leta 7 din., četrlet
4 din. Izven Jugoslavije
25 din. Naročnina se pošlje
na upravnništvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Čist se dopušlja do odpo-
vodi. Naročnina se plačuje
v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 60 para.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo: Koroška c.
št. 5. Rokopisi se ne
vračajo. Upravnništvo spre-
ma naročnino, inserate
reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
evanje primeren popust. Nezapri-
teklamacije so poštnine
proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.603.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

31. številka

Maribor, dne 3. avgusta 1922

56. letnik

KATOLISKI SHOD V PTUJU.

7. nedeljo, 6. avgusta, se vrši v Ptuj na Minoritskem trgu

KATOLISKI SHOD
za ptujsko in završko dekanijo.

SPORED:

Ob 9. uri cerkveni govor (preč. g. dekan A. Podvinski)
nato sv. maša (mil. g. prošt Jurkovič).

Po končani službi božji katoliški shod, na katerem
govorijo sledeči gospodje:

1. Narodni poslanec prof. Sušnik: o kat. šoli.
2. Narodni poslanec Gostinčar: o kat. organizacijah.
3. Ravnatelj dr. Jerovšek: o kat. tisku.
4. Narodni poslanec Zebot: o veri v javnem življenju

V slučaju slabega vremena se vrši cerkvena slavnost v
mestni župni cerkvi, katoliški shod pa v dvorani tukaj-
šnjega društvenega doma. — Udeleženci od strani Mari-
bor—Pragersko—Bistrica pridejo v Ptuj ob 7.08 ali pa
9.55, od strani Čakovca pa ob 5.10 ali pa 9.59, tudi po-
poldanske zveze iz Ptuja na obe strani so zelo ugodne.
Pri vseh vlakih čakajo reditelji. Orli, Orlice v kroju, za-
stave naj vzamejo s seboj tudi druga društva. Vozove, s
katerimi se pripeljete v Ptuj, okrasite z zelenjem.

Obhoda po mestu vsled previsokih izdatkov za godbo ni.

L. R.:

Naši milijonarji.

(Dopis iz kmetijskih krogov.)

Predvojni in sedanji milijonarji.

Pred vojno bi človek lahko naštel na prstih sloven-
ske milijonarje, tako redko so bili posejani. Danes že
imamo v vsaki večji vasi toliko milijonarjev, da jih na
prstih ne moremo več štet. Saj je že vsak posestnik,
ki redi dve kravi, po sedanji valuti milijonar, ako prodaja
zemljišče, hišo in hleve, živino in orodje. Vsak uradnik
in delavec vleče s svojo plačo obresti od milijonskega
kapitla.

Med sedajnimi in predvojnimi milijonarji pa je le
vendar razlika. Predvojni milijonarji so vedno živeli
kakor bogatini, današnji kmetijski, delavski in uradniški
milijonarji pa morajo vključno svojemu milijonu živeti
kakor siromaki. Prvi so vedno imeli sluge in avtomobile,
razkošne palače in masne juhe; drugi pa stradajo in
si ne morejo kupiti niti poštene obleke. Ti milijonarji
svojega življenja in življenjskega položaja niso spreme-
nili in izboljšali. Vključno »papirnemu«
milijonu, katerega posedajo, morajo delati od zore do mraka in se tru-
diti za vsakdanjo skorjico kruha, kakor nekoč pred voj-
no. Prej so bili reveži brez milijona, danes so revni mi-
lijonarji, čeprav se nam bo zdel ta izraz nekoliko sme-
šen, ker učinkuje na predvojne možgane.

To razliko med predvojnimi in sedajnimi mili-
onarji sem hotel najprej razjasniti, ker se čuje žalob od
gotovih strani neopravičenih trditelj, da se nam kmetom
»sijajno«
godijo, da plačujemo premalo davka, kakor se
je to povdarjalo na nekem shodu trgovcev v Ljubljani,
da smo postali »gospodje«
in da predrago tržimo svoje
pridelke. Uradnikom in delavcem pa se neopravičeno
predbacivajo visoki mesečni dohodki, ki presegajo več
tisočakov.

Kmet ni pridobil po vojni ničesar.

Mi kmetje smo tudi po vojski ostali posestniki iste
zemlje, katero smo imeli pred vojno; malokateremu se

je posrečilo, da je prikupil kako njivico, travnik, šumi-
co ali vinograd. Vojna ni povečala našega posestva niti
za 1 kvadratni meter. Pač pa je padel vsled slabe obdela-
ve, vsled pomanjkanja živine, gnoja in delavskih moči
dohodek naših posestev. Stari nasadi goric stojijo pred
obnovo, sadno drevje se suši, šume so se zredčile. Hiše
in hlevi, kleti in preše se niso popravljale vso vojno in
predstavljajo danes manjšo vrednost kakor prej. To ve-
lja tudi za vso gospodarsko orodje: za plug in brano, za
vozove in stroje. Vidimo torej, da se naše premoženje ni
povečalo, in ako bi računali po predvojnem ključu in
z zlato valuto, bi padla vrednost naše imovine nele na
predvojno stopnjo, ampak v mnogih slučajih še pod isto.
V najboljšem slučaju pa lahko rečemo, da stojimo
danes na istem premoženjskem stališču, kakor pred voj-
no. Tega dejstva se moramo zavedati, dragi tovariši, da
nas ne omamijo papirnati milijoni, da nas ne prešine
ošabnost (žalibog se že najde ta bolezen), kakor bi bilo
nespametno, ako bi uradnika in delavca premetli tiso-
čaki, ki jih dobi »prvega.«
Njih povojno razmerje je v
mnogih slučajih še slabše. Beg iz državne službe nam
to dokazuje, beg od naroda — k zlatemu teletu.

Novi milijonarji.

Za predvojne milijonarje se nismo mnogo brigali.
Tudi oni se niso brigali za nas. Vsaj neposredno ne. —
Vsled vojne in po njej razvite kapitalistične špekulacije
z našimi pridelki in močmi pa so zrastle v naši sredini
novi, pravi milijonarji, kojih premoženje daleč presega
naše papirnate milijončke. Četudi bi te ljudi, razne tr-
govce, krčmarje, meštarje in špekulante dvomljivo —
predvojne vrednosti sodili po predvojni valuti, bi njho-
vo sedajno premoženje doseglo milijon, dasiravno pred
vojno niso imeli ničesar in niso bili kos niti našim ubo-
gim kraljarjem. Še za poroka jim ni hotel nikdo biti.
Eksekutorja so povabili vsak mesec na južino. Ti lju-
dje se danes šopirijo med nami, igrati hočejo vlogo vo-
diteljev in kličejo: »le vkup, le vkup, uboga gmajna«,
kakor da bi izkoriščanje kmetijskih, delavskih in urad-
niških žepov res že bila »stara pravda.«
Kmetu in de-
lavcu se milostno smehljajo, uradništvo in učiteljstvo
pa vabijo na gostije, da jim sveti luč inteligence. Libe-
ralni advokati, banke in drugi jih podpirajo, ker si pač
medsebojno pomagajo. Ker pa narod še veruje na Boga,
na pravičnost in poštenost in na osebno čast, zato so pa
proti veri. Malo je častnih izjem! S pomočjo svojih mi-
lijonov hočejo uničiti vse, kar ne služi milijonom.

Pred vojno so bili »zlati«
milijonarji daleč od nas
in redki, danes pa živijo med nami in zastrupljajo s svo-
jimi kapitalističnimi nazori našo zdravo jugoslovansko
ozračje. Pijejo našo kri in redijo se z našimi žulji. —
Vsled svojih milijonov so zmogni, da pokupijo n. pr. ob-
času žetve vse razpoložljive množine žita, potem pa je
tržijo z ogromnimi dobički. Kmet mora ceno prodati,
delavec in uradnik drago kupiti. Prvi mora imeti denar
za življenje in nadaljnje gospodarstvo, drugi nima de-
narja, da bi si preskrbel večjo zalogo. Delo, zaslužek o-
beh požre kapitalizem, ki ni sejal, ne oral, pa vendar
bogato žanje! To je nezdravo razmerje! Vsled izvrstne,
centralistične organizacije izgine n. pr. naenkrat kako
blago iz trga in pride zopet na dan s stokratnim poviš-
kom v ceni. Kapitalizem živi — narod umira!

Pozor pred povojnim kapitalizmom!

Ako se ozračje ne bo kmalu razčistilo, postal bo de-
ves narod hlapec špekulativnega kapitalizma, ki je se-
daj tembolj opasen, ker ima že skoraj v vsaki vasi svo-

jega organiziranega zastopnika. Kdor je bil v prvih le-
tih svetovne vojne v Galiciji in na Poljskem, ta je vi-
del, kako so tam narodu gospodovali vsemogočni židi.
Ubogi narod je delal — žid je užival. Tako daleč ne sme
priti pri nas v Jugoslaviji! Komaj smo se rešili suženj-
stva srednjeveških grofov in baronov, pa bi že šli pod
novi jarem in delali tlako modernemu kapitalizmu? Ne,
nikdar!

Da se otresemo tega jarma, ne pomagajmo ne krik in
vik o slabih časih in neznosnih razmerah, ne pomagaj
misel na kako revolucijo ali morda nasilno razbijanje
kapitalističnih gradov po povojnem vzorcu, ampak le
edino mirno in trezno delo ob času prihodnjih volitev.
Tedad se moramo združiti vsi trpečji sloji, vsi »papirnati«
milijonarji proti — zlatemu teletu. Moč je dana v naše
roke in ako strnemo naše vrste proti vladi kapitalizma,
moramo zmagati. Kdor ljubi svojo domovino in bedni
narod, se mora odreči porodici, zlatemu teletu. Sedajni
centralistični centralizem mora pasti in priti mora na
krmilo narod, stranka — revnih milijonarjev!

Načrt za izplačila avstrijskih vojnih dolgov.

(Načrt za izplačilo avstrijskih vojnih posojil je podal
v narodni skupščini poslanec Jugoslovanskega kluba
Karl Škulj).

O vojnih posojilih pravi Saint-Germainska mirov-
na pogodba, da se prepusti posameznim nasledstvenim
državam, da ukrenejo po svoje, kar hočejo: ali sploh iz-
plačajo obveznice avstrijskih vojnih posojil in na kak
način, ali ne. Mi moramo danes priznati, da je naša
država v tem oziru med nasledstvenimi državami, ki
edina tozadevno ni še ničesar ukrenila. Češka država
je avstrijska vojna posojila že davno spravila v red,
tudi avstrijska republika in deloma tudi Madžarska.
Pri nas pa ta stvar počiva dalje in kakor je čutiti, sedaj,
ko prehajamo v redno finančno stanje, se bo rešitev
tega vprašanja opustila tudi sedaj, dasi bi bilo že z
ozir na revščino in pomanjkanje mnogih malih pod-
pisovalcev vojnega posojila nujno potrebno, da bi se
to vprašanje že enkrat rešilo.

Kar se tiče vojnih posojil, moramo pibiti tudi to,
da je avstrijska vlast dostikrat ljudi silila, da so pod-
pisovali vojna posojila. Pri tem niso udeleženi samo
razni veliki zavodi, kapitalistična podjetja itd., ampak
v veliki meri tudi mali ljudje. V dokaz, kako so av-
strijska vojna posojila podpisovali ravno revnejši sloji,
nam bodi podpisovanje VIII. avstrijskega vojnega po-
sojila. Iz slike tega posojila lahko vidimo, kako so v
velikem številu baš mali ljudje podpisovali majhne
zneske.

In baš zaradi teh malih varčevalcev moramo gle-
dati na to, da se tudi avstrijska vojna posojila spravijo
na kak način v red, da bodo te vrednostne listine, do-
našale vsaj nekaj malega obresti.

Poročilo o VIII. vojnem posojilu izkazuje te-le po-
datke: potom rentne hranilnice je podpisalo 99.695 oseb
znesek 11.898.500 K; zasebni podpisi pa znašajo:

do 100 K je podpisalo	802.931 oseb	— 75.413.600 K
« 200 « « «	363.455 «	— 72.176.250 «
300—500 « «	378.657 «	— 147.639.050 «
600—900 « «	181.254 «	— 133.028.250 «
1000—1900 « «	618.806 «	— 705.745.300 «

Več nego pol milijona je podpisalo samo 3.186 oseb.

Iz tega je razvidno, da je pri vojnem posojilu pri-

LISTEK.

Skakajoča žaba dežele Kalaveras.

Angleški spisal Mark Twain.

Nekega dne sem obiskal starega Simona Wheeler.
Dobrodušen, zgovoren mož je bil in rad je pripo-
vedoval. Naprosil sem ga, naj mi kaj pove o davno-
znanem Jimu Smiley.

Ta človek je namreč svojčas silno zaslovel po vseh
Zedinjenih državah, ker je strastno stavil, stavil na vsa-
ko reč in vedno tudi stavo dobil, — da, naravnost živ-
vel je od tega, kar so mu stave nesle.

Stari Simon me je posadil v kot pri peči, sedel pred
mene in začel. Suhoparno je pripovedoval, nikdar se
ni nasmejal, nikdar ni izpremenil glasu, nikdar se ni
razvnel, — in iz njegovega pripovedovanja je vela res-
noba in odkritost, da sem moral verjeti njegovi po-
vesti —.

In takole je pripovedoval.

«Dobro torej —. Krog leta 1849 ali 50, nevem več
prav kedaj, je živel tod neki Jim Smiley. Prav čuden
človek je bil. Na vse je stavil, kar mu je prišlo pred oči,
če je le našel koga, da mu je ponudil stavo. In srečen je
bil pri svojih stavah, neverjetno srečen! Vedno je do-
bil. Če je bila kje konjska dirka, je bil seveda Smiley
poleg in je stavil, če sta se na cesti zgrizla dva psa, je

stavil, če sta se preganjali dve mački, je stavil, če sta
se skavsala dva petelina, je stavil, — da, če sta na plo-
tu sedela dva vrabca, vam je ponudil stavo, kateri bo
prej odletel. Stavil je na gospoda župnika, ko je šel na
prižnico, in ko je nekoč obolela žena njegovemu prijat-
elju, in mu je ta izrazil upanje, da bo kmalu okrevala,
je dejal: »Kaj staviva, da ne bo več okrevala —.«

Kakor rečeno, stavo je vedno dobil. In živel je od
tega.

Nekoč si ujame žabe in jo nese domov. Dejal je,
da jo bo »vzgojil.«
In cele tri mesece ni delal drugega, —
za plotom je sedel in je učil svojo žabo skakati. In na-
učil jo je!

Nekoliko jo je podregnil v zadek in v trenutku je
žaba šinila v zrak — tri, štiri metre, še več, če se je
dobro pognala, in je priletela zopet na vse štiri kakor
mačka. In naučil jo je, da je v skoku ujela muho. Vsa-
ko vam jo je ujela, če jo je le videla —.

Pravil je, da žaba potrebuje edinole dobre vzgoje,
pa vam stori in zna, kar hočete. — In verjamem mu.
Saj sem jo sam videl, njegovo žabo, Daniel jo je ime-
noval, tule na tem pragu je bilo. »Skoči, Daniel, skoči!«
tako je zapel in skočila je tamle preko mize in ujela
muho visoko gori pod stropom. In nato je priletela na
tla, sedla in se pokraspala z zadnjim krakom za vra-
tom, — tako malomarno, kot bi ne imela niti pojma, da
je storila več nego zna vsaka druga žaba. Niste je videli
žabe, ki bi bila tako skromna in priprosta, vključno vsej
svoji nadarjenosti!

In Smoley je bil strašno ponosen na svojo žabo. Pa
je tudi lahko bil. Kajti ljudje, ki so mnogo sveta pre-
potovali in mnogo videli, so dejali, da je ni take žabe
na celim svetu, pa je ni.

Dobro. — Smiley je imel svojo žabo shranjeno v
leseni škatli in včasih jo je prinesel seboj doli v mesto
in je ponudil stavo na žabo.

Nekega dne pa je srečal Smileya in njegovo škatlo
popoten človek, — tujec je bil, to se mu je videlo. Vpra-
šal je Smileya:

«Kaj pa je tisto tamle, kar nosite v svoji škatli?»

In Smiley mu je malomarno odgovoril:

«Utegne biti papiga, utegne biti kanarček, — pa ni.

Ni nič več in nič manj ko žaba.»

In tujec je vzel škatlo in si je ogledal žabo, pozorno
in pazljivo, in jo je obračal na to in na ono stran, na-
zadnje pa je rekel:

«Hm —, tako je torej stvar —! Čemu pa vam je ta-
le žaba —?»

«Čemu —?» je odvrnil Smiley malomarno. «Čemu?
Za marsikaj! — Tale žaba na primer skoči više nego
vsaka druga žaba v deželi Kalaveras.»

Tujec si je iznova ogledal škatlo in žabo, skrbno
in podrobno, jo vrnil Smileyu ter povedal počasi in s
premislekom:

«Hm —, ne uvidim, zakaj bi bila tale žaba boljša
ko druge —!»

«Mogoče —!» je dejal Smiley suho. «Mogoče da se
razumete na žabe, mogoče pa da tudi ne. Mogoče da ste

zadet najbolj mali človek. Človeku je danes težko pri srcu, ko vidi ubogega posla ali delavca, ki je bil zapeljan od visokih obresti, da je podpisal vojno posojilo, ki pa danes ne donaja nikakih obresti. Zato ga tudi lastnik ne more prodati. Poleg raznih ustanov: hranilnic, občin in drugih ustanov so zašli tudi posamezniki, zlasti iz nižjih in revnejših slojev v veliko revščino in pomanjkanje, ker so vtaknili ves svoj prisluženi denar v vojna posojila.

Tokrat hočemo glede vojnih posojil predložiti nekak načrt, kako bi se dala ta stvar deloma ozdraviti.

Gotovo je, da se mora v prvi vrsti gledati na to, da se odpomore pred vsem revnejšim slojem. Če vzamemo, da je v vseh bivših pokrajinah Avstro-Ogrske, ki spada dajo danes v našo državo, predpisanih okoli 800 milijonov vojnega posojila, lahko smatramo, da odpade od teh 800 milijonov kron polovica na razne bogataše, na bogata podjetja, na banke, menjalnice, zavarovalnice itd. Če bi mi torej hoteli vojna posojila obrestovati samo v toliko, v kolikor so jih podpisali ubožni sloji, potem pride v poštev k večjemu 400 milijonov kron. En način, kako bi se to dalo izvesti brez velike škode za državo, a v veliko pomoč revnejšim slojem, bi bil ta, da se stara vojna posojila spremenijo v nove državne zadolžnice, od katerih bi se jih vsako leto nekaj izžrebalo. V to svrhu bi se napravil fond, v katerega naj bi lastniki novih zadolžnic plačevali pol procenta. Tega pol procenta bi se odtegovalo pri izplačevanju obresti; morebiti bi se te nove zadolžnice obrestovale po najnižji obrestni meri, po kaka 2 in pol procenta. Na ta način bi se gotovo ta dolg odplačal v 60 letih. Ker bi posamezni lastniki vojnih posojil plačevali po pol procenta v amortizacijske svrhe, bi se na ta način posojila amortizirala po večini iz teh plačanih obresti, dočim bi prevzela država nase obveznost, da izplača 2 procenta obresti, kar bi znašalo morebiti v prvem letu kakih 15 milijonov kron. Ta znesek naj bi torej prevzela država. Svota 15 milijonov kron bi se vsako leto znižala zaradi tega, ker bi se vsako leto nekaj zadolžnic izžrebalo.

Drugo vprašanje pa je, kaj je storiti glede vojnih posojil, ki so se najela z zastavo drugih vrednosti. To vprašanje bi se morebiti rešilo obenem z že omenjenim vprašanjem. Predvsem nam mora biti na tem, da se na vsak način omogoči obveznicam zopet novo življenje; vojna posojila bi zopet dobila nekaj vrednosti in človek bi jih lahko prodal ter si tako rešil vsaj del svojega kapitala.

Malenkosten je znesek, ki bi bil v ta namen potreben; saj ne znaša niti 4 milijone dinarjev. Vendar bi pa država s tem storila svojo dolžnost, kot so jo druge države že davno izpolnile v tej ali oni obliki. Ne trdim, da je baš ta oblika najboljša. To bi bil vsaj en način, ki bi se mogel sprejeti.

Če tudi vzamemo, da se dopusti to, da se boljše stoječim podjetjem, kapitalistom itd. prav nič ne plača in da se upoštevajo samo zadolžnice malega človeka, vendar mislimo, da bi država s tem činom mnogo pridobila na svojem ugledu. Baš radi tega je zadnje državno posojilo tako slabo izpadlo, ker ljudje nimajo zaupanja v državna posojila po taci doživljajih.

Naše bolnice.

(Iz govora poslanca Davorina Krajnc na seji nar. skupščine dne 25. julija 1922.)

Največje bogastvo za vsak narod je gotovo zdravje in zdrav narod je tudi največje bogastvo za vsako državo. Da je pa narod zdrav, zato mora imeti tudi zadostna sredstva. Eno glavnih sredstev, ki omejujejo bolni in dajejo narodu zdravje, so gotovo bolnišnice. Kjer je bolnišnica, tam se zdravijo bolni najceneje in tam se nudi narodu najboljša zdravniška pomoč. Jaz se čudim, da je baš gospod načelnik ministrstva narodnega zdravja dr. Štampar izrekel, da bi morala država bolnice odpraviti in da naj bi bolnice postojale samo za omejitev kužnih bolezni.

izkušen strokovnjak v tej stvari, mogoče pa da samo šušmar — Kakorkoli, — jaz imam o tej žabi svoje osebnostno mnenje in jaz stavim štirideset dolarjev, da skoči tale moja žaba više nego katera druga v deželi Kalaveras.

In tujec je premišljeval nekaj časa, nato pa je dehal — otožno skoraj:

«Škoda —! Tujec sem tukaj in nimam nobene žabe. Pa če bi imel katero, bi stavo sprejel.»

In Smiley mu je odgovoril:

«Dobro, dobro! Držite za trenutek mojo škatlo, pa vam prinesem žabo!»

In Smiley je vzel škatlo, položil svojih štirideset dolarjev poleg Smileyevih, sedel in čakal. Smiley pa je šel po žabo.

Tujec je sedel poleg škatle in premišljeval in premišljeval — In vzel je žabo iz škatle, jej odprl usta na široko in jej nasul polno žlico svinčenih kroglic, — takih, ki jih rabijo za naboje lovci — prav do grla polno, in je djal žabo nazaj v škatlo.

Smiley pa je med tem brodil po blatnem močvirju in ko je po dolgem iskanju našel primerno žabo in jo ujel, se je vrnil in rekel:

«Torej, ako ste pripravljeni, pa postavite tole žabo poleg Daniela, njene sprednje krake natančno v eno vrsto z Danielovimi!»

In tako sta storila.

In Smiley je štel:

«Ena — dve — tri — —!»

In vsak je vščipnil svojo žabo v zadek.

Tujčeva žaba je veselo poskočila, toda Daniel se ni premaknil. Napihoval se je, dvigal ramena, stezal kra-

Če pogledamo, kdo išče pomoči v bolnišnicah, vidimo, da so to najširše plasti naroda, da je to predvsem revno ljudstvo, delavec in kmet. Delavec nudi s svojim delom splošnosti vse svoje moči, vse svoje zdravje. Ker je slabo plačan, si ne more za slučaj bolezni preskrbeti nobene pomoči. V tem slučaju mu je sigurna ena sama pomoč in to je pomoč v bolnišnici. Isto velja tudi za kmeta, ki ne more zdravil in zdravnikov sam plačati. Tudi kmet pride v bolnico poceni do zdravil in zdravilnika; v bolnici dobi novih moči za svoje delo v splošno korist.

Vidimo tudi pri mnogih drugih revnih slojih, ki mnogo trpijo in ki morajo težko delati, da si pokvariyo zdravje in da dobijo razne dolgotrajne bolezni. Če hoče dotičnik dolgotrajno bolezen pri dragih zdravnikih in dragih zdravilih lečiti doma, ne more drugače, nego da upropasti svojo družino. Tako pa mu nudijo baš bolnišnice najnujnejšo pomoč. Tudi mnogo potrebnih operacij se more izvršiti samo v bolnišnici. Zato bi bil napad na našo kulturo, če bi se odpravile bolnišnice, ker bolnišnice najbolj zavirajo in omejujejo razne bolezni.

Da pa morejo biti bolnišnice dobre in da morejo nuditi narodu res izdatno pomoč, zato morajo imeti na razpolago dovolj sredstev za svoje vzdrževanje. Toda danes vidimo, da se bolnišnice zlasti v Sloveniji naravnost upropaščajo. Preteklost nam kaže, da so bolnišnice vedno imele primanjkljaj. Naše bolnišnice so bile prej pod upravo dežele Kranjske in Štajerske, sploh pod deželno upravo. Kar so imele primanjkljaja, ga je pokrila deželna uprava. Primanjkljaj je znašal leta 1913 celih 184.000 K, kar bi po današnjem računu odgovarjalo svoti 9 milijonov kron. Ta primanjkljaj je pokrila deželna uprava brez ugovora. Leta 1916 je znašal deficit nič manj nego 330.000 K, po sedanjih denarnih vrednostih 15 in pol milijona kron; pokrila ga je zopet deželna uprava. Danes pa stoji naše bolnišnice tik pred polomom. Njih dolg že znaša nad 500.000 K in nikdo jim noče ničesar več kreditirati, niti mesar, niti trgovec. Tudi tu se kaže dobrota centralizma!

Ministrstvo narodnega zdravja je seveda dalo nalogo, da se naj število bolnikov po bolnišnicah kolikor mogoče omeji. Vsi vemo, da je bolezen tako velik gospod, ki se ne da omejiti. Če ni človek bogat, mora iskati zavetja v slučaju bolezni tam, kjer ga res lahko pričakuje in kjer se mu res more dati pomoč. Če bi mi danes opustili polovico bolnikov, ki so že deloma zdravi, bi šli ti bolniki s kaljo bolezni v sebi iz bolnice in ne bi mogli več opravljati svojega dela v korist družbi. Če bi se pa kdo le vendar silil k delu, ker ga žene skrb za rodbino, bi moral poprej umreti kakor treba. To je na škodo splošnosti, ker je neki učenjak čisto pametno rekel: Bogastvo države je narod in obresti od tega bogastva je delo, ki ga narod opravlja. Ta dela pa mora narod opravljati samo, če je čil in zdrav.

In kam naj gredo bolniki, če se odpravijo bolnice? V bolnicah se nahajajo baš najsiriromašnejši sloji. Ti bolniki nimajo denarja, da bi šli v drago zdravilišče, ampak morajo iskati pomoči tam, kjer je najceneje. Najcenejšo pomoč pa dobi bolnik v bolnicah.

Toda bolnišnice imajo danes odmerjene vse svoje dohodke na podlagi dvanaestin po tržnih cenah, ki so veljale leta 1919. Toda vsakdo ve, da se je draginja povečala desetkrat, če ne bolj. Zato danes bolnice stojijo pred dejstvom, da ne morejo nadaljevati svojega poslovanja, ako se nočejo zadolževati, kar jim je pa prepovedano; bolnice ne smejo prekoračiti dovoljenega proračuna. Če se bo še dalje tako delalo, bodo sigurno naše bolnišnice upropaščene; s tem bodo trpeli široki sloji naroda, baš tistega delavnega naroda, ki proizvaja življenjske potrebščine za vse druge stanovce; to sta delavec in kmet. In vendar bi mi morali najbolj skrbeti za ta dva stanova. Da bosta mogla delati. Človek pa more delati samo, če je zdrav in če se mu izgubljeno zdravje povrne po dobrih bolnicah in dobrih zdravilih. Če se bo pa v bolnicah, kakor sem že omenil, morala polovica bolnikov odpustiti, bo to velikanska škoda, ker bo s tem naš narod uničen.

ke, — pa zastoj, ni šlo in ni šlo, — obsedel je kakor bi bil pribit —.

Smiley se je zelo čutil in jezen je bil. Kaj takega se mu še ni pripetilo!

Tujec pa je vzel dolarje in naglo je odšel. Pri vratih se je še obrnil, pokazal s palcem preko ramena na Daniela in rekel:

«Res ne vem, zakaj bi naj bila tale žaba boljša ko katerakoli druga —!»

Smiley se je čehljajal za ušesom in gledal svojega Daniela.

«Čudno — hm —!» je govoril sam pri sebi. «Kaj mu je neki, mojemu Danielu —? Nekako otečen se mi zdi!»

In vzel ga je v roko.

«Kaj —?! Pet dolarjev stavim, da tehta več ko pet funtov —.»

Obrnil je žabo navzdol in je spravil iz nje dve polni peščici svinčenih krogel —.

Seveda je skočil za neznanecem, pa ni ga bilo več —.

Tako je pripovedoval Simon Wheeler, mirno in dostojanstveno, ni se nasmejal, ni izpremenil glasu —.

«Dobro torej, je povzel, »tale Jim Smiley pa je tudi imel kravo, slepa je bila na eno oko, — pravzaprav je bila od svojega rojstva sem enooka, repa ni imela in namesto njega le —.»

Pa nisem imel časa, da bi bil poslušal še tudi zgodbo o nesrečni kravi in ali je Smiley tudi z njo dobil kako stavo, poslovil sem se in naglo odšel —.

(Konec.)

Če se pretirano štedi pri naših bolnicah, se tudi v slučaju, če nastopi kaka kužna bolezen, bolezen ne bo mogla omejiti tako, da bi predčasno ne pomrlo mnogo naroda, in to ne po lastni krivdi, ampak po krivdi uprave, ki ne da zadosti sredstev za bolnice.

Če pogledamo samo ljubljanske bolnice, vidimo, da je bilo zanje dovoljenih samo 640.000 K; izdatki so pa znašali 1.171.000 K, torej je bilo primanjkljaja 531.000 K. To bi se moralo upoštevati in bi se morala na vsak način našim bolnicam dati toliko večja svota, da bi mogle svoje stroške zmagovati. Če pogledamo druge bolnice: v Celju, Ptuj, Mariboru in drugod, vidimo zopet, da izkazujejo vse bolnice primanjkljaj, ker nimajo dosti sredstev. Gospod minister za zdravje je zagotovil, da se je sedaj nekaj založilo za naše bolnice. Toda to je samo za prehodno dobo. Mi zahtevamo, da se da bolnicam trajno dovolj sredstev, ker bolezni so vedno bile in vedno bodo.

Potrebn denar bi se že dal dobiti, če bi se nekaj prihranilo tam, kjer so se določile podpore n. pr. za razna gledališča in druge naprave, ki služijo v zabavo le samo najbogatejšim. Te naprave obiskujejo bogati in imoviti ljudje, bolnišnice so pa za revne sloje, ki si ne morejo drugače pomagati. Mislim, da bi vlada delala veliko pametneje, če bi porabila tisti denar za bolnice, kakor če se napravi kratko veselje ljudem, ki imajo sami dovolj denarja, da si ustvarijo veselje. Naj bi rajše vlada s tem denarjem ustvarjala zdravje in veselje ljudem, ki si sami ne morejo pomagati! To je tudi v državnem interesu, ker bi se ti ljudje zavedali, da država zanje v stiski in bolezni po očetovsko skrbi. Potem bi imeli ljudje tudi več veselja za delo za splošno korist.

Reklamirajte volilne imenike!

Doznali smo, da so nasprotni župani namenoma izpustili veliko število naših volilcev iz volilnih imenikov. Pozivamo vse volilce, da takoj pregledajo volilne imenike in vložijo pravilno reklamacijo. Za naše ljudi je to delo sedaj najvažnejše. Poznejše kreganje in pritožbe ne bodo prav nič izdale. Reklamacije morajo biti pismene. Priložiti morate listine, s katerimi izpričate, da ste 21 let stari in da bivate že dovolj časa v občini, in da ste naš državljani. Zaupniki, prepisite takoj volilne imenike in pomagajte sestaviti našincem reklamacije. Ne zamudite roka! Volitve se bližajo!

Katoliški shod pri Sv. Treh Kraljev v Slov. goricah.

Toliko ljudi že dolgo ni videla znamenita trikralska romarska cerkev kot v nedeljo, dne 23. julija na katoliškem shodu. Niso zastoj pokali mogočn topiči. Vse župnije lenartske dekanije so bile častno zastopane, prav tako Apače, Sv. Peter pri Gor. Radgoni, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Andraž v Slov. gor., Ptuj, Maribor in še drugi kraji. Trikralski hriček je bil okrašen z mnogimi slavoloki, ki so nosili pomenljive napise: Hvaljen Jezus in Marija! — Veri zvesti ostanite, njene svetinje branite! — Bog živi vas, premili vse, kateri danes tu ste zbrani! Za vero in za mili dom, vas ljubi Bog ohrani! — Ne zgine rod, ki vero zvesto brani! O Bog, očetov vero nam ohrani! — Izprosi milost Marija nam Ti, da bomo živeli, kot vera uči! — V družini, v cerkvi, vsepovsod, o Jezus, bodi naš Gospod!

Tisočeri množici zbrani v natlačeno polni cerkvi govori navdušeno božjo besedo prof. A. Kolarič iz Ptaja: O pomenu vere za vsakega človeka in kako moramo po veri živeti in v smislu njenih načel delovati. Naj iskrene besede obrode stoteren sad! Slovesno sv. mašo opravi domači župnik Gomilšek.

Po službi božji se zbere ljudstvo na slavnostnem prostoru pred cerkvijo. Domači tamburaši se krepko oglašajo, pevski zbor pa zapoje velegrajsko himno. Govorniški oder obdajajo kot častna straža domači in peterski Orli in domače Orlice. Domači župnik otvori shod. Zbrali smo se, da se pozivimo v katoliškem duhu, da se potegnemo za pravice sv. katoliške cerkve in da pokažemo svetu, da si teh pravic ne pustimo teptati. Predlaga na to predsedništvo shodu: Predsednik Ljudevik Poljanec, župan v Coetincih, podpredsednik odvetnik dr. A. Veble, zapisnikar bogoslovec Kovačič. Predsednik spretno vodi shod in uvodoma povdarja: Na shodu bomo dobili orožja za obrambo naših verskih svetinj, v kateri bodimo enako požrtvovalni, kakor naši predniki. Župan trikralske občine Jakob Ketiš, pozdravi shod in mu želi obilega blagoslova. Nato nastopi navdušeno pozdravljen, naš poslanec Rožkar in govori o pomenu krščanske šole. Framasoni, ki sedaj vladajo v državi, nam jo hočejo vzeti, iz nje odpraviti veronauk in vpeljati brezversko sokolstvo. Začeli so že v Vojvodini. Tam izganjajo naše šolske sestre in jim zapirajo šole, judom pa jih odpirajo. Radi bi vzeli staršem vse pravice do šole in odgoje. Liberalni učitelji naj bi poučevali mesto krščanskega nauka ne moralni nauk. Toda do tega ne sme priti. Tu moramo nastopiti edini, kot en mož. Verske šole si ne pustimo vzeti. V tem smislu moramo nastopiti pri vseh volitvah. Premišljene besede našega poslanca so naredile globok vtis na zbrano ljudstvo.

Prof. Vesenjaki govori o veri v javnem življenju. Kristus je na vprašanje velikega duhovna: Ali si ti sin božji?, neustrašeno odgovoril: «Ti si govoril, jaz sem!» Tako neustrašeni moramo biti tudi mi. Vera ni samo za dom, za družino, temveč mora voditi tudi vsa javna življenja. Kjer ni v javnosti več krščanske ljubezni in pravičnosti, zavlada sebičnost, pokvarjenost, krivica. Francija in druge dežele se prerajajo v verskem oziru, sledimo še jim mi. Upoštevajmo pri na-

sem delu pomen časopisja. Kdo nam je toliko naših ljudi pokvaril? Brezverski časopisi. Ven z njimi iz naših hiš! Na njihovo mesto naj pridejo naši katoliški časniki! Prepričevalnim besedam je sledilo burno odobravanje.

Odvetnik dr. Vehle povdarja pomen krščanske družine in krščanskega zakona. Kakšna družina, takšni potomci, takšna država. Naša družina že hira. Vsak tretji otrok je nezakonski, vsak peti otrok umrje pred enim letom. To so nezdrave razmere. Do razpore ne sme nikdar priti. Okrepitev, poživljenje naše družine v smislu naukov naše vere je prevažno socialno delo.

Župnik Gomilšek izpregovori o naši mladinski organizaciji. Nje namen je, da nam ohrani mladino verno, pošteno, delavno in nam vzgoji bodoče boritelje za vero in dom. Vsakdo jo naj podpira, naši starši pa naj skrbé, da se otroci ne bodo ogibali Marijine družbe, mladinskih zvez in orlovske organizacije.

Nato prečita devet resolucij, ki so bile sprejete z velikim odobravanjem. Med posameznimi točkami je **zapel antonjevski mešani zbor** pesmi: «Mi vstajamo» in «Naš prapor», domači pa papežev himno. Predsednik iskreno zahvali govornike in vse ljudstvo za sodelovanje in želi, naj shod obrodi bogate sadove v Slov. goricah. Dve in pol uri trajajoči shod zaključil himna «Le pa naša domovina».

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Proračun je sprejet, vladna glasovalna večina je točno dovršila svoje delo. Opozicija je iznesla celo vrsto škandalov, opominjala je, protestirala in rotila, vladnih mož se pa vse to, kakor že po navadi, ni prav nič prišlo. Tudi na vse umazane stvari so pogledali skozi prste ter jim še prikimali. Poslanec Benin, ki je nagoval svoja dva tovariša, naj se pustita podkupiti za glasovanje v prilog ameriškega posojila, se je zgovarjal s pijanostjo, njegov vreden tovariš Diša Popadič ki je druge poslance nagovarjal, naj za dober zaslužek od 50.000 dinarjev podprejo ustavo, pa s tem, da ni tako mislil, oziroma, da ga niso dobro razumeli. Preiskovalni odbor se je s takimi izjavami zadovoljil in podku povalnim mešetarjem se ne bo prav nič zgodilo. Kako tudi, saj so taki ljudje potrebni Pašičevi vladi, ki si je sama kupila Turke in samostojneže.

Pri zadnjih skupščinskih razpravah se je posebno izkazal vojni minister. Število oficirjev je vedoma krivo navedel, krivdo brezkončnih vojnosođnijskih preiskav, po katerih ljudje leta in leta za malenkost trpijo po strašnih vojaških zaporih, je valil na opozicijo, češ, da ne dovoli dovolj denarnih kreditov za večje število vojaških sođnikov in sođišč in celo bitoljske nesreče naj bi bili krivi civilni krogi, češ, da niso dali prevoznih sredstev na razpolago. To govori minister, ki je tolikokrat z brezpotrebim prestavljanjem vojaških oddelkov zaustavljal ves promet in ki si je prevozna sredstva vedno sam vzel, ko je dovažal v tujini drago nakupljeni vojni material, da doma — vsled zanikernosti — eksplodira.

Ostavka dosedanjega policajministra Marinkoviča je končno sprejeta, za namestnika je pa določen finančni minister Kumanudi. Govori se, da bo Kumanudi sploh finance pustil ter prevzel policijo, Marinkovič pa finance, ker sta ta dva demokrata še edina moža po Pašičevi, oziroma radikalni volji.

Pribečević in Pašič kujeta naklepe, kako bi svoje pristaše spravila pod skupen strankarski krov. To naj bi bila nova «državna stranka» ali «nacionalni blok», ki bi pobral seveda vse jugofašiste in druge šovinistične pretepače.

Sporazum z Italijo je dosežen. Naša vlada bo takoj obvestila italijansko o svojih sklepih glede podpisa sporazuma o izvršitvi rapalske pogodbe in podpore zdarskih konvencij. Podpis se najbrž izvrši jutri. Pet dni po podpisu sporazuma izprazniijo Italijani Sušak, 12 dni pozneje pa tretjo cono v Dalmaciji. Končno je bil izvoljen komite, obstoječ iz ministrov Pašiča, Ninčiča, Pribečevića in Krstelja, da določi kandidate za rešitev reškega vrašanja.

ITALIJA

se ne zvija samo v vladni, temveč v pravi državni krizi, ki se ostri vedno bolj. Socijalisti in ljudska stranka so že nameravali v vlado, da bi dali državi pravno obiležje ter vse podredili zakonom, pritisk od desne, od velekapitalistov, nacionalistov in fašistov je pa pokazal, da se to ne bo dalo mirnim potom izvršiti. Sedaj je napovedana splošna delavska stavka in socijalisti razglašajo, da bodo oni sami napravili red v državi. Od druge strani pa nastopajo fašisti ter groze s pravo državljansko vojno.

GRČIJA

je na pohodu proti Carigradu. Grški poslani in Londonu, Parizu in Rimu so izročili noto, v kateri prosijo za pooblastilo, da sme Grška zasesti Carigrad. Angleška, francoska in italijanska vlada so odgovorile z enako se glasečo odklonilno noto. Navzlic temu so grške vojne priprave prav resne. Pripravila se je krog 30.000 mož močna armada in na čatalški nevtralni črti je že prišlo do bojov med grškimi izvidnicami in turškimi četami. Grki so bili odbiti. Carigradsko prebivalstvo je zelo razburjeno in tudi antantnim državnikom dela ta samovoljni grški korak velike skrbi. S tem so namreč prekršene dosedanje pogodbe in določbe in tako je antanti vedno bolj jasno, da se nikdo ne pokori njenim sklepom in da vsak udari po svoji, če mu le kaže.

Proti vojni.

Ob priliki obletnice svetovne vojne je imel Lloyd George pomemben govor, v katerem je izvajal med drugim: V Parizu sem bil prvi, ki sem predlagal svetu desetorice, naj tvori Zveza narodov bistveni del versailleške mirovne pogodbe. Zveza narodov je bistveni del civilizacije. Črke štatutov Zveze narodov so lepe, toda če se bo zaupalo samo črkam, se bo pričela zopet moritev. Eksplozivni material je treba dobro shraniti in zapreti, ravno tako tudi one ljudi, ki se igrajo z vžigalicami v bližini eksplozivnega materiala. Prihaja nova generacija, ki ni čutila na lastni koži vojnih grozot in kateri pripovedujejo o vojni slavi. V rokah te generacije je odločitev. Napram tej generaciji je treba odstraniti poveljevanje vojne in ji pokazati vse vojne strahote. Treba ji je dopovedati, kakšne posledice nudi vojna. Vojno kolesje je tudi mene z milijoni drugih potegnilo v gorje. Storil sem svojo dolžnost, toda kar sem videl v vojni, me napolnjuje s strahotami. Sklenil sem zato, da posvetim ostanek svojih energij cilju, ki stremi za tem, da se obvaruje človeštvo ponovnih vojnih grozot in gorja. — Tako veliki državnik Anglije, dočim njegovi francoski tovariši še vedno pošiljajo — afrikanske vojake-divjake, ki v vojni svoje krušne torbe polnijo z odrezanimi nosovi pokfanih nasprotnikov, v zasedene nemške pokrajine.

Naša zborovanja.

Za dekanijo Slov. Bistrica bo velik katoliški shod na Jernejevo nedeljo, dne 27. avgusta v Slov. Bistrici. Natančnejši dnevni red se objavi pravočasno. Z agitacijo za obilno udeležbo se naj začne takoj.

Katoliški shod v Mariboru. V nedeljo, dne 20. avgusta bo v Mariboru velik katoliški shod za dekanije Maribor, levi in desni breg, Hoče Jarenina in St. Lenart. Povabljeni so najboljši govorniki. Shod se vrši na vrtu Dijaškega semenišča v Koroščevi ulici, nasproti gimnaziji. Vsak, kdor čuti res katoliško, se naj shoda udeleži. Posebno vse naše organizacije, zlasti mladinske — Orli, Orlice, Marijine družbe, Tretji red in izobraževalna društva, pa tudi politične katoliške organizacije naj bodo zastopane na shodu. Somišljeniki, delajte na to, da bo udeležba res častna! Vsi udeleženci shoda se zberejo na Slomškovem trgu pri stolni cerkvi ob 8. uri zjutraj. Od tam odkorakamo skupno na zborovališče. Ob pol 9. uri bo pridiga in sv. maša. Po sv. maši se začne shod. Takoj po shodu bodo na zborovališču pred izpostavljenim Najsvetejšim litanije pre svetega Srca Jezusovega, potem posvetitev presv. Srcu, zahvalna pesem in blagoslov. Katoliški Slovenci na plan, da sijajno manifestiramo za sv. Cerkev in vero katoliško!

Za katoliški shod v Mariboru dne 20. avgusta do bijo udeleženci na železnici polovično vožnjo, ako imajo od pripravljalnega odbora izdano izkaznico. Te izkaznice se dobijo pri p. n. župnijskih uradih po 1 dinar. Izkaznice veljajo za vse postaje od Ptujja do Maribora, od Ribnice do Maribora in od St. Ilja do Maribora. Udeleženci naj se blagovolijo pravočasno oglasiti za izkaznice pri svojih dušnih pastirjih.

Znaki katoliškega shoda v Mariboru se bodo dobili pri preč. g. dušnih pastirjih. Komad bo stal 1 dinar. Katoliški verniki oskrbite si jih!

V Kamnici pri Mariboru se vrši v nedeljo, 6. t. m. ob priliki izleta mariborskega krščanskega delavstva, popoldne veliko delavsko zborovanje. Ob pol 4. uri bo de v župni cerkvi pridiga znanega mariborskega cerkve nega govornika, zatem pete litanije. Po cerkveni pobožnosti se vrši delavsko zborovanje na prostem pred cerkvijo, na katerem bodo govorili priznani govorniki.

Shoda Kmetske zveze ozir. Ljudske stranke na Sp. in Gor. Polskavi sta se dobro obnesla. Namesto zadranega poslanca g. Žebota sta poročala tajnik Golob in urednik Radešček. Na Spodnji Polskavi je hotela peščica zaslepljenih privržencev falitne Samostojne delati zgago, pa se jim ni posrečilo. Govornika sta njihove jalove trditve z možato odločnostjo zavrnili. Pred sedoval je naš vrli pristaš in posestnik Orthaber. K besedi so se oglasili tudi socijalisti, ki so bili — izjemo je tvoril neki Krištof, tudi «socijalist», s svojim neslanim podtikanjem — še precej stvarni. Samostojnežem, katere je komandiral tajnik Brus, so bili uničevalni udarci socijalistov silno neprijetni. — Na Gornji Polskavi je predsedoval kovaški mojster Leopold Šloser. Zborovalci so sledili izvajanjem obeh govornikov z vidnim zanimanjem. Predlagana resolucija je bila sprejeta z večino glasovi. Oba shoda sta pokazala, da ljudstvo izpregleduje, kam nas je privedla politika sedanjih vladnih strank. Upajmo, da bosta Gornja in Spodnja Polskava pri bodočih volitvah pokazali odločno krščansko prepričanje.

VSEM NAROČNIKOM, ki še niso vsaj deloma poravnali naročnine za drugo polovico leta, prosimo, da isto takoj storé, ker drugače smo primorani vsled prevelike draginje ustaviti list. Naročnina za «Slovenski Gospodar» znaša za pol leta 7 dinarjev, za četrto leta 4 dinarje.

Tedenske novice.

Torej tako! Glasilo samostojnežev se v obširnem opisu mogotih in nemogotih stvari na vse pretege hvale z nekakim velikanskim «uspehom», ki ga pri najboljši volji ne moremo najti nikjer drugje, kakor v gospodarskem izkoriščanju slovenskega ljudstva za dolgo vrsto let pri odplačevanju obresti in glavnice pogubonosnega posojila v strašnih številkah trideset milijard

kron, t. j. 30 tisoč milijonov. Ko bi bili hudobni in bi naše ubogo ljudstvo ne moralo trpeti tako strašno za izdajstvo in grehe samostojnežev, bi jim prav iz srca privoščili njihov «sijajni uspeh». Toda pogledimo, kaj pravijo samostojneži o doseženem «uspehu». «Slovenija dobi vse od nas zahtevane železnice». — piše «Kmetijski List». Ravno v tem stavku so nepobito dokazali svoje izdajstvo. Proga Murska Sobota—Ljutomer—Ormož je bile že pred Puceljevim donkišotjanstvom sklenjena stvar. Progi Kočevje—Severin—Vrbovsko pa je samostojni «uspeh» odjedel njen glavni pomen in važnost s tem, da se Pucelj ni istočasno zavzel tudi za progo Krško—Novo mesto in Črnomelj—Severin. Tako spolnjena železniška zveza Slovenije z morjem bi imela velik pomen tudi za Štajersko in Prekmurje, ker bi ves promet preko Maribora bližje in cenejše šel po dolenskih progah k morju, kakor pa preko Zagreba. Ne samo torej, da so samostojneži strahovito obremenili vso Slovenijo, so poleg tega občutno škodovali koristim Štajerske, Belokrajine in Dolenjske, ki bi jih sicer imeli od novih prog. Te koristi pa se nikakor ne dajo odtehtati s škodo, ki jo prizadeva nesrečno posojilo. Sicer pa sam «Km. L.» določeno piše: «Da bi v sedanjih dragih časih zidali železnice zato, da bi postali nekateri iz milijonarjev skoraj da milijarderji, na nam v glave ne pade». S tem so samostojneži sami priznali, 1. da so kot vladna stranka morali glasovati za posojilo, 2. da so hoteli biti plačani še posebej za to glasovanje, 3. da so železnice zahtevali, da prinesejo iz Beograda vsaj ne kaj peska v oči svojim volilcem, 4. da niti sami ne verujejo, da se bodo nameravane železnice gradle v doglednem času, 5. da se pri graditvi železnic zaslužijo milijoni. Dalje pravi «K. L.»: «Samo zato, ker smo ujedinjeni, smo prišli do denarja.» To je verjetno in to smo tudi mi vedno trdili, ko so «prevzeli na sebe težko breme vladne stranke.» Tudi je velepomemben in značilen sledeči stavek v «K. L.»: «S tem, da smo glasovali za ustavo, s tem, da smo vstopili v vlado, smo slovenskemu ljudstvu priborili železnice.» Tudi to priznanje samostojnežev jemljemo na znanje. Slovenskemu ljudstvu torej niso «priborili» ničesar drugega, kakor železnice, ki jih pa «v sedanjih dragih časih niti ne mislijo graditi. Pač pa so z glasovanjem za ustavo izdali avtonomijo Slovenije beograjskemu centralizmu, ki nas danes ovira na vseh koncih in krajih. Kakor piše «K. L.», je Pucelj izjavil sledeče: «Ne moremo odnehati za nobeno ceno. In čeprav spoznavamo, da je v državnem interesu, da sodelujemo v vladi, vendar bi bili pri takem preziranjju življenjskih potreb Slovenije prisiljeni, izvajati vse konsekvence. Naglašam pa, da mi ne bi mogli biti skupno v opoziciji s slovenskimi klerikalci in da bi zato morali stopiti še korak dalje.» Kaj naj to pomeni? Po domače bi Pucelj stvar takole raztolmačil: «Če nas ne plačate, kakor zahtevamo — se bomo pa skujali; pomnite pa, da so klerikalci v skrajnem odporu proti centralizmu, mi pa pojdemo še dalje in ta korak dalje je, da bomo razbili državo.» Taki «državotvorci» so torej naši samostojneži. Prokletstvo slovenskega ljudstva izdalalcem in škodljivcem ne odide!

Samostojni poslanci proti upravičenim zahtevam kmetov. V seji finančnega odbora dne 1. maja se je poslanec Vlad. Pušenjak zavzemal za to, da se kmetje gozdni posestniki na Pohorju, v okr. glav. Slov. Gradec, v okraju Gornjigrad, ki so vsled gozdnih posestev prišli pod agrarno reformo, osvobodijo agrarne reforme, ter ob enem zahteval, da se izvrši likvidacija grajščinskih veleposestev. Dopisnik «Kmet. List», baje poslanec Mermolja, ki ni ust odprl za kmete v Sloveniji, pa laže, da se je poslanec Pušenjak zavzemal za grajščake. V seji skupščine, dne 29. t. m. se je edini poslanec Vlad. Pušenjak zavzel za kmete in bičal preveliko obdačenje kmetov. Govoril je proti davku na poslovni promet, ki se v okraju Gornjigrad in sosednih okrajih nalaga kmetom, ki tuintam trgujejo po stari navadi z lesom. Omenil je, da mora kmet, ki kupuje žito, iskati dohodkov, da more izhajati. Samostojni poslanec Majcen se je drl, da to niso kmeti, to so sami lesni trgovci. Pristaši Samostojne kmetijske stranke v Ribnici na Pohorju, Vuhredu, Slov. Gradcu, Mozirju, Gornjemgradu, zapomnite si postopanje vaših poslancev, ki so izdali avtonomijo Slovenije in ki sedaj ovirajo delo poslancev SLS za gospodarski napredek slov. ljudstva. Od mesarjev in mešetarjev a la Pucelj, Majcen, Drogenik, Mermolja ni mogoče ničesar drugega pričakovati.

Rok za prijavo političnih shodov. Pod št. 26.825 je pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za notranje zadeve, izdala uradno tolmačenje 14. člena vidovdanske ustave. Doslej je veljal glede roka za prijavo političnih shodov zborovalni zakon iz leta 1867, ki je določil rok treh dni. Po vidovdanski ustavi je treba napovedati vsako zborovanje, bodisi, da je pod milim nebom, ali med štirimi stenami, najmanj 24 ur pred pričetkom shoda.

Obmejnemu prebivalstvu v vednost. G. poslanec Fr. Žebot nam je iz Beograda poslal tik pred sklepom uredništva brzojavko s sledečo vsebino: «Beograd, skupščina, Obmejnimi občinam dovoljen dostop do mlinov in žag ob Muri od 5. avgusta naprej. Žebot.» Zdi se, da so v Beogradu na neprestano dreganje vendarle rešili to pereče življenjsko vprašanje obmejnega prebivalstva.

Za pogorelce v Pečkah pri Makolah je ministrstvo notranjih zadev na prošnjo poslanca Fr. Žebota nakazalo podpore 14.000 kron.

Nujna potreba poprave naših razklopotanih mostov v Sloveniji. Popravo naših na pol porušanih mostov je zahteval v narodni skupščini gospod poslanec Žebot in govoril tozadevno sledeče: Poleg cest, katere mi želimo in zahtevamo za naše kraje, pa zahtevamo

predvsem, da nam vlada potom proračuna da sredstev tudi za druge zgradbe, ki so nam potrebne. Novih mostov potrebujemo na primer na vseh koncih in krajih, tako pri nas, kakor v vseh drugih pokrajinah. Vzemimo na primer most pri Sv. Petru v Sav. dolini! Sam sem bil priča, ko je gospod minister za javna dela v finančnem odboru meni obljubil, da bo dal tisti most popraviti, ki je skoro popolnoma zrušen, oziroma je nevarnost, da se zgodi nesreča. Toda mosta noče dati popraviti; ko se bo zgodila nesreča, ko se bo most zrušil, potem bo še le gospod minister sprevidel, da je tu napravil napako, ker se ni oziral na želje in zahteve poslancev. Omenjeni most na državni cesti Ljubljana—Celje je tako slab, da danes ne morejo čezenj tovorni vozovi in avtomobili. Gospod minister je obljubil tudi dr. Hohnjecu, da bo dal most popraviti. Iz tega vidimo, da dobivamo iz Beograda samo obljube, a nobenih dejanj. Vi nam obljublajte, toda marsikaj, kar ste obljubili v novejši dobi in o čemer mnogi upajo, da se bo izvršilo, bo ostalo samo pri obljubi, kakor vidimo iz zadnjih dogodkov. Imamo vse polno še drugih zahtev. V Ptuj imamo na primer most, ki se bo vsak čas zrušil. Država je opozorjena, gradbena direkcija je opozorjena a nikdo ne stori ničesar da se prepreči nesreča. Imamo staro potrebo, da se med Mariborom in Ptujem pri Dupleku zgradi most, da bi moglo prebivalstvo Slo. gorice, Maribora in Ptuja medsebojno občeati. Ministrstvo za javna dela noče ničesar storiti, da se odpo more tej zahtevi. Imamo v Celju stari kapucinski most, ki se bo vsak čas zrušil. Opozarjal sem gradbeno direkcijo in ministra, a nikdo noče ničesar storiti. Nočete priti našim krajem na pomoč, da bi se storilo to, kar je iz gospodarskih ozirov nujno potrebno.

Zalostna usoda naših cestarjev. Inženir mariborske sekcije je zopet izvršil redukcijo cestarjev. Ne vemo sicer po čigavi naredbi, dejstvo pa je, da je poslanec Žebot izposloval v Beogradu ravno nasprotno, namreč, da se vsi odpušteni cestarji zopet pokličejo na delo. — Kdo je sedaj tisti, ki meša že itak zamotano štrepo? G. inženir mariborske sekcije to vsekakor ve, ker bi sicer ne odrekal pismenega potrdila o odpustu cestarjev Fr. Banovšku, Francu Kapun in Alojziju Čančarju. Alojz Čančar je vrhu tega še invalid, vendar v smislu zdravniškega pregleda sposoben za vsako cestno delo. Tem mozem se pri odpustu niti ni povedalo, zakaj so odpušteni. Tudi drugi cestarji v mariborski sekciji se bridko pritožujejo. Erarna stanovanja so podobna blogom, zanemarjena in z raztrgano streho, nekatera celo vlažna. To vse zelo slabo vpliva tudi na zdravje cestarjev. Toda nikdo se ne najde, ki bi stanovanja popravil, obelil in uredil v človeška bivališča. Gospod Rovšek, cestni mojster, se mnogo bolj zanima za slikarstvo, kakor pa za ceste. Tudi se mu je udobneje voziti v koleselju okrog na državni kredit, dasi ima v ta namen državno kolo na razpolago, ali ga je vsaj imel, če ga ni morda prodal. Sicer pa itak redko pride k pregledovanju cest, še manj pa k cestarjem in še takrat jih smatra za svoje hlapčke. K stvari se še povrnemo.

Pristransko postopanje pri podelitvi lovov! Ministrstvo za šume in rude je tudi nekaka najvišja inštanca glede lovskega prava. Nešteto pritožb prihaja iz raznih občin (iz Kumena, Slemenca, Sv. Marka na Štajerskem), da se tam ne dovoli občinam, da bi same prevzele lov, ampak razni gospodje okrajni glavari rinejo naprej bogataše, barone, graščake, nemške mestne gospode, sploh ljudi, ki so bili do prevrata veliki nasprotniki našega naroda in nemškutarji, da dobivajo ti love, dočim slovensko kmetstvo ljudstvo ne more priti do lovske pravice. Tudi to bi bilo treba izpremeniti. Poprej je bilo sicer v navadi, da so imeli lov v zakupu le samo veliki gospodje, graščaki in baroni; toda ti časi so minili.

Kako sodi Nemec o Slovencih. Katoliški duhovnik Nemec iz Vestfalskega nam piše: Na svojem potovanju po Sloveniji sem se prepričal, da je slovenski narod v jedru zdrav, čvrst, zaveden, veren in pobožen in le tak narod ima bodočnost. Tako n. pr. so me ljudje v Sav. dolini pozdravljali s prelepim pozdravom: »Hvaljen Jezus!«, čeprav sem tuj duhovnik. V Kamniku sem videl cerkev nabito polno pobožnih vernikov, v Novem mestu je v enem dnevu prejele okrog 300 vernikov sv. obhajilo, v Gorici sem videl kapucinske cerkev do zadnjega kotička nabito polno. Menda ni naroda, ki bi bil v vsakem oziru tako izborno organiziran, kakor je ravno slovenski narod. V Savinjski dolini sem videl skoro v vsaki drugi vasi kako konzumno društvo, kako kmetstvo hranilnico in posojilnico, kako katoliško izobraževalno društvo ali sploh kako katoliško organizacijo, ki vse vrlo napredujejo. Priznati moram, da bo imel tisti sprevodnik južne železnice, ko sem se namreč vozil iz Ljubljane v Celje, popolnoma prav, ko mi je rekel dobesedno: »Pri prihodnjih volitvah bo Slovenska ljudska stranka zmagala na celi črti!«

Čudne bolnice in še bolj čuden primarij. Naval beograjskih centralistov na naše bolnice ima že itak dovolj pogubonosnih in slabih posledic, ki se kažejo v upravi bolnišnic in v oskrbi bolnikov, in ker ima vsaka doba tudi svoj poseben duh, vladajo ponekod tudi čudne razmere med zdravniki. V duhu današnje dobe, ki bolnišnice ubija, se je znašel tudi primarij mariborske javne bolnice dr. Černič. Lansko leto se je tako spozabil proti svojemu tovarišu dr. Marinu, da je bil pred sodnijo obsojen radi častikraja, letos se je pa spravil ne nad njemu po letih enakega kolego, ampak na enega mladega zdravnika sekundarija, ki mu je bil zraven tega še podrejen in bi bil moral imeti primarij dr. Černič napram njemu še večjo obzirnost, to je njegov sekundarni zdravnik dr. Lemež. Dne 13. junija 1922 pri viziti bolnikov na kirurškem oddelku, torej

v službi, je radi malenkostne stvari, ker ena postelj ni stala v vrsti kakor kak rekrut, zagrabil dr. Černič dr. Lemeža za levo roko in ga s tako silo obrnil za 90 stop., da je imel dr. Lemež črno liso na levi roki. Prišlo je radi tega do sodne razprave in ker sodišče ni smatralo, da je črna lisa zadostna za lahko telesno poškodbo, je obsodilo primarija dr. Černiča radi dejanskega napada na svojega podložnega sekundarija radi prestopka par. 496 na 200 dinarjev globe. Zadeva sicer še ni končana, ker se je pritožil dr. Černič zaradi krivde, dr. Lemež pa zaradi prenizko odmerjene kazni, vendar je značilno, da se je izrazila neka priča — tudi sekundarij bolnice — da so sekundariji radi tega tukaj, da se pustijo od primarijev »beflegeln«. — Vsekakor čudne bolnice, čuden primarij in čudno pojmovanje odnošajev med pred stojnimi in podrejenimi.

Samooblasten šolnik. Iz Polenshaka pri Ptuj su se nam poroča: Kakor znano, je Višji šolski svet odredil, da naj bodo šolske počitnice sedaj in ne v jeseni. Zdi se, da ta naredba ne velja za vse šole, kajti naš šolnik Fink je začel pobirati slamo za pokrivanje šolskih hlevov, ter je pred dnevi povedal šolskim otrokom, da se bo končal šolski pouk še ta teden, če bodo šolarji nabrali veliko slame. Postal je tudi nadvse vnet agitator za Sokola, kajti dečkom, ki so pri orlovskem naraščanju, je zagrozil, da bo proti njihovim staršem vložil tožbo in da bodo kaznovani, ako bodo še dalje hodili k orlovski telovadbi. Vprašamo, odkod neki je dobil ta samooblastni šolnik vse te pravice. Mi starši se odločno zavarujemo zoper tako nasilje in ne bomo pod nobenim pogojem trpeli, da bi naš šolnik silil naše otroke v brezversko sokolsko organizacijo. Z vsa odločnostjo mu zaenkrat svetujemo, da naj miruje, ker bi sicer bili primorani, da temu ptiču peruti temeljito postrizemo!

Okrožnemu agrarnemu uradu v Mariboru. Na Vurbergu se govori, da bodo grofu Herberstein pustili veliko več zemlje kot mu gre in sicer radi vzhledne živino reje. Ta vzhledna živinoreja je v tem: V hlevu je govedo vseh pasem. Polovico krme bodo živali po letu surovo požrle in popasle, drugo ostane za zimo. Proti koncu zime se konji in goveda krmijo večinoma s slamo. V začetku aprila že vsako leto pasejo in vsa živina shujša, da se v več mesecih komaj popravi. To je vzhledna živinoreja grofovega oskrbnika Nemca Gumpert. V poprejšnjih časih je grajščina porabila veliko umetnih gnojil, da je imela dosti krme in lepo živino. Zraven je pa še siromakom prodala veliko trave. Dandanes niče nič ne dobi. Grof ima 20 krav in dosti vprežne živine, siromak pa še ene kravice ne more preživeti. Lepo skrbi agrarna reforma za naše siromake.

Stanje delovnega trga v Mariboru. (Tedensko poročilo za čas od 23. julija do 29. julija 1922). Prosta mesta so bila prijavljena: 104 moškim, 71 ženskam, skupaj 175. Dela je iskalo: 167 moških, 47 žensk, skupaj 214. Zaposlitvi je bilo mogoče: 84 moških, 30 žensk, skupaj 114. Brezposelnih je ostalo: 321 moških, 228 žensk, skupaj 549. Podpora (brezposelno) je dobilo: »nikdo«. Promet od 1. januarja do 29. julija 1922 izkazuje 8289 strank in sicer 4058 delodajalcev, 4231 delojemalcev ter 1942 uspešnih nakazil dela. Delo dobijo: hlapci, pastirji, majar, drvarji, rudarji, kamnosek, kovinoblikovalec, železostrovarji, železolarji, kovinostiskači, kovino brusarji, kleparji, kotlar, kovači, modelna mizarja, mizarji, sodarji, mlinarji, pleskar v Sušak, peki, betonski delavci itd. Dela iščejo: ekonom, hlapci, majarji, viničarji, elektromonterji, mesarji, natakariji, trgovski sotrudniki, tovarniški delavci in delavke, dninarji, čevljarji, pisarniške moči, sluge, kočijaži, vrtnarji, šivilje in krojači, vzgojiteljice, varuške, kuharice, služkinje itd.

Splošni pregled: Vsled pomanjkljivih prijav prostih mest je nemogoče zaposlitvi številne brezposelne. — Delodajalce opozarjamo na zakon o zaščiti delavcev v Uradnem listu št. 74, z dne 13. julija 1922 par. 70—107, sicer se bo postopalo proti njim po določilih zakona. Na delovnem trgu primanjkuje mizarjev, zidarjev in kovinarjev vseh strok. Nimajo pa dosti zaposlenja ekonomski, elektrotehnik, mesarji, peki, čevljarji, trgovski pomočniki, pisarniške moči, pomožni in tovarniški delavci, sluge, in še nekatere redkeje stroke. Delavci, ki so brezposelni in iščejo dela, naj se zglašujejo vedno pravočasno pri državnih borzi dela (od 9.—12. ure dopoldne), da jim bo kolikor mogoče takoj ustrezno.

Poštenim Mozirčanom in okoličanom! Nekje v sv. pismu se čita: Varujte se krivih prerokov, kateri prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj so pa grabljivi volkov! Te besede veljajo še vedno. V naš kraj prihaja časopisje vseh lepih imen in barv, ki pa pred vsem zabavlja in smeši verska društva in kmetске izobraževalne organizacije, v katerih si naj išče pošteno ljudstvo izobrazbo, duševni mir, srečo in častni blagor. V teh dobrih društvih se vzgajajo značaji, ki niso dostopni pokvarjenosti, hlapčevstvu in izmozgavanju. Občani tržke občine so navezani večinoma na dohodke iz okoliša in na trgovino, ako so brez večjega zemljišča. Skrben in priden kmet, če hoče ostati na rodni grudi, se mora ogibati prijateljstva z izkoriščevalci. Mnogi, ki hočejo naglo obogateti, iščejo prijateljstva pridnih in premožnih kmetških ljudi, jim polagoma izpodkopavajo veselje do cerkve in sv. vere, ter ga tako hočejo narediti sopsobnega za svoje umazane in hudobne namene in naklepe. Tako se splošno po svetu godi, in naši ljudje ne so previdni. Ako tudi v Mozirju pogleda človek ob delavnikih v času največjega dela, vidi tu in tam po trgu se solnčiti, oziroma senčiti zdrave, močne ljudi na stroške truda in znojna trpina kmeta in delavca, ki dela od zore do mraka. Poglejmo njih »vernost.« Če gredo ob nedeljah k sv. maši, ne morejo počakati konca, ampak gredo, da jih ljudje vidijo, da so bili v cerkvi. V svoji preveliki »sramežljivosti« vidijo na krščanskih dekletih

nedostojno obleko, katere v resnici ni. Mimo tržkih kopelec pa je človeka že sram iti. — Ako v župnišču leži kak kot narobe, radi govorijo nekateri o gospodarstvu. Da pa zamorejo drugi boljše gospodariti, radi vzameje hlapca in deklo iz župnišča. Kako slabo so Mozirčani gospodarili sami, se vidi že iz tega, ker so skoro v vseh boljših hišah gospodarji tuji, ki so prišli sem s prav malim imetjem. Ako hoče g. kaplan mladino odvrniti od veri neprijaznih društev, ali pa otroke, ga zmerjajo in zasmehujejo. Njih o lika se lepo spozna iz nesramnega pisanja po raznih časnikih. Prijateljstvo do ljudstva tudi lepo kažejo. V času, ko je bilo pomanjkanje sladkorja in tobaka, je Miklavc ali Krahele z nabitimi žepi te robe šel po hišah, najraje tje, kjer imajo dosti lesa. Ob volitvah je pri neki hiši jokaje prosil kroglic za samostojno skrinjico. Tudi je kaj rad postregel s pijačo. On že lahko, ker mu voda nosi masne dobičke poleg tobaka in sladkorja. Jugoslovanski junak živinozdravnik Baš je privlekel na dan neko postavo mrtve Avstrije in hoče imeti mrhovišče, ki bo kmetstvo ljudstvo zelo obremenilo, napravilo mnogo škode in sitnosti. — Pa naj je dosti za enkrat!

Umrli je v Ročici pri Sv. Jakobu v Slov. gor. v starosti 20 let vrl mladenič Jožef Perko, sin tamošnjega posestnika Friderika Perko. Blagemu mladeniču boji zemljica lahka.

Umrli je 27. julija t. l. v mariborski bolnici blaga in obče priljubljena žena Rozalija Kolar, posestnica iz Gor. Polskave. Pogreb se je je vršil dne 29. m. m. v domači fari in se ga je udeležilo veliko ljudi, saj je bila pokojnica daleč naokoli znana kot skrbna mati ubogih. Bodi ji zemljica lahka!

Strašna smrt radi stekline. Poročali smo, kako je vgriznil domači pes posestnika Ivana Plohl iz Formina na Spodnjem Ptujem polju. Ubogi Plohl se ni brigal za ugriz in je sam stekel. Ko se je zavedel, da se ga je oprijela steklina in je čutil, da se bližajo napadi pobselosti, je sam prosil, naj ga zvežejo, da ne bi koga ugriznil. Ko je minil prvi napad se je zopet zavedel in prosil, da ga odvedejo v bolnico. Ganljivo je bilo njegovo slovo od domačih in sovaščanov, katere je prosil, naj mu odpustijo, če je koga razžalil in naj molijo zanj, ker med nje se ne bo več povrnil. Plohl je dobro vedel, da ne bo več ozdravel, prepeljal so ga v bolnico v Ptuj, kjer je po dveh dneh med neznošno mučnimi in strašnimi napadi pobselosti izdahnul. V Pasterjev zavod v Zagreb ga niso peljali, ker je bilo že prepozno in vsako zdravljenje izključeno.

Ubijalec lastnega očeta pred sodiščem. Pred zagrebškim sodiščem se je začela te dni razprava proti divjaškemu ubijalcu lastnega očeta. Dne 15. aprila t. l. sta se v Deseniču na Hrvatskem Zagorju sprla med seboj sin Josip in oče Matevž Krčmar. V prepiru je udaril sin z nekim topim orodjem očeta štirikrat po glavi, da se je ta onesvestil. V nezvesti ga je še tako dolgo obdeloval z udarci, da je oče umrl. Ubijalec Josip Krčmar je star 20 let, oženjen in oče enega otroka. Sodišče še ni izreklo obsodbe in bomo o njej še poročali.

Zopet razbojniki v okolici Novega Sada. Pod tem naslovom javlja beograjsko »Vreme«, da so v nedeljo, okrog 7. ure zvečer štirje razbojniki, oboroženi s puškami in oblečeni deloma v vojaško uniformo, napadli na samotni cesti nekega mladeniča, ga pretepli in okrahi. Napadeni je prijavil stvar policiji, ki je raztegnila nadaljevanje zasledovanja razbojnikov tudi na ta slučaj.

Razbojniki v Beogradu. Iz obširnega poročila pod tem naslovom v »Balkanu« posnamemo sledeče: V podeljek dopoldne sta dva okrog 20 letna lopova izvršila pokus umora in ropa v bližini beograjskega vseučilišča. Roparja sta Branko Vasić iz Osjeka in Filip Vladimir iz Dunaja. Filip je bil nekaj časa tudi v Mariboru, zaposlen pri trdki bratje Tavčar. Oba zločinca sta se dogovorila, da napadeta advokata Grubića mu odvzameta ključe blagajne in pobereta denar. V ta namen sta speljala, pod izgovorom, da je počila vodovodna cev v klet, kjer sta z revolverjem pobila Grubića na tla in mu odvzela ključe. Toda krik napadenega je preplašil, da sta oba zbežala in pustila žrtev nezvestno ležati v krvi. Policija je bila takoj na licu mesta in oba napadalca dohitela in vjela v vseučiliščno klet. Med tem se je nabrala velika množica občinstva pred vseučiliščem in hotela dejansko napasti roparje. Vasić in Filip se nahajata sedaj pod ključem.

Kdo je prvi pil kavo? Leta 1258 je umrl Ebul Hasan Sedeli. Ta mož je bil mohamedanski puščavnik. Izbacnili so ga iz nekega samostana, potikal se je v puščavi blizu mesta Mokka v Arabiji. Vsled lakote je kuhhal zrna nekega grma, ki je tamkaj divji rastel, ter pil tisto vodo. Dva prijatelja sta ga obiskala, pila sta tudi tisto vodo ter sta ozdravila. Seik mesta Mokka je najditelja kave zelo odlikoval. Od tistega časa se pij zdej tako imenitna kava. Leta 1554 so se ustanovile prve kavarne v Carigradu, leta 1683 pa na Dunaju.

Kdaj so začeli nosljati ali »šnofati«? Veliki vezir sultana Ibrahima, Kara Mustafa, je bil zelo strog moštrog je prepovedal, da nihče ne sme kaditi tobaka. Ker pa Turki tobaka niso več mogli pogrešati, so začeli »šnofati.«

Za Katoliški tiskovni dom v Mariboru je daroval »vpokojen župnik« 400 K. Hvala prisrčna!

Priporočilo! Ivan Rebolj, orglarski mojster v Mariboru, Vodnikov trg št. 3, je mesca julija t. l. v župni cerkvi v Cirkovcah tamošnje orgle, ki so bile v vseh spreminih zelo razglašene ter pnevmatika pokvarjena popravil tako temeljito in strokovnajaško, da se ga kot slovenskega umetnika v tej stroki najtopleje priporoča vsem župnijskim uradom. — A. Raušl, župnik; A. Plohl, organist.

Opozorjamo na oglaš »Prve hrvatske štedionice v Zagrebu«, ki je dne 19. junija t. l. otvorila svojo podružnico v Mariboru, Gosposka ulica 24. Ta denarni zavod je bil ustanovljen leta 1846, šteje okrog 40 podružnic in znaša stanje vlog tega denarnega zavoda 2 in pol milijardi kron, in je v celi Srednji Evropi eden največjih denarnih zavodov.

Občni zbor Mariborske gasilske župe (Jugoslovanska gasilska zveza) in velika ljudska veselica na čast došlih delegatov in gostov se vrši v nedeljo, dne 6. avgusta na vrtu gostilne Rojko na Spodnjem Pobrežju pri Mariboru. Zunanje požarne brambe imajo na južni železnici polovično vožnjo. Iz Maribora avtomobilska zveza na veselični prostor. Svira vojaška godba in sodeluje pevsko društvo »Zarja« na Pobrežju. Občni zbor in pohod po mestu se vrši dopoldne, veselica in tehnična vaja pa popoldne.

Gospodarstvo.

IZ NAŠE GOSPODARSKE POLITIKE.

Sedanja vlada se najmanj briga za povzdigo poljedelstva. Če pogledamo račun poljedelskega ministrstva, vidimo, da so prvič postavke za to ministrstvo mnogo premajhne, in drugič, da niso na vso državo enakomerno razdeljene. Ves državni proračun znaša 6 milijard 690 milijonov, z naknadnimi krediti za železniško ministrstvo in ministrstvo javnih del celo nad 7 milijard. Od vse te svote je določenih za poljedelstvo samo 110 milijonov. V področje poljedelstva spadajo tudi dohodki od poljedelskih stanic in vzornih posestev itd. Ti dohodki znašajo 15 milijonov, tako, da država ne da za poljedelstvo niti 100 milijonov. Po višini svojega budžeta se nahaja poljedelsko ministrstvo na 14. mestu. 13 ministrstev ima večji proračun nego kmetijsko ministrstvo. Proračun ministrstva policije znaša kar 340 milijonov dinarjev, čeprav bi bilo bolje, da bi se dalo več za poljedelstvo nego za policijo; proračun vojnega ministrstva pa znaša celo 1 milijardo in 132 milijonov.

Kako skrbi minister Pucelj za regulacijo rek, hudournikov in pospeševanje splavarstva? Za regulacijo Save, Kamniške Bistrice, Drave, Mure, Ljubljane in Pesnice je namenjenih samo 652.000 dinarjev. Za uređitev hudournikov je določenih 250.000 dinarjev, za kmetijska zboljšanja samo 250.000 dinarjev. Za regulacijo Mislinje, Ščavnice in drugih potokov ni kredita. Za pospeševanje splavarstva na Savi in Savinji je določenih le 100.000 dinarjev. Skoro polovica zneskov, ki so določeni za generalno nadzorstvo vod, se porabi za uradništvo.

Premalenkostna skrb poljedelskega ministra za naš vinogradništvo. Če pogledamo Slovenijo, Hrvatsko in Dalmacijo, vidimo, da se prideluje vino baš v tistih krajih, kjer bi zemlja sicer ne bila rodna; v takih krajih so se napravili vinogradi in zemlja se vestno obdeluje. V takih krajih je vinarstvo edini dohodek, ki je mogoče. Če se zemlja obdeluje, ima od tega tudi država korist. Zato bi ne bilo pametno, če bi hotela država še posebej obdačiti ljudi, ki napravijo sicer nerodovitne kraje rodne. Kmetje v Sloveniji plačujemo zemljiški davki, dohodninski davek, v novejšem času hočejo vpeljati še poseben hmeljarski davek in vinski davek. Pri vinarstvu vidimo tudi, da sedanje ministrstvo premalo skrbi za galico. Dokler smo spadali pod graški deželni odbor, je ta preskbel vsako leto galico že o Božiču, tako, da so jo vinogradniki imeli pravočasno pri rokah. Danes pa vlada tako pomanjkanje galice, da je ni dobiti ne pri trgovcu ne pri občinah. Minister Pucelj je kriv, da vinogradniki Slovenije nimajo dovolj galice.

Kdo je zakrivil pomanjkanje galice? Vinogradniki v Slov. Štajerju so čutili letos veliko pomanjkanje galice. Mnogi vinogradi so silno napadeni od peronospor. Škoda je velika. Dognano je, da je pomanjkanje galice kriv poljedelski minister Ivan Pucelj. V Srbijo je nakazal toliko galice, da je še imajo za bodoče leto dovolj, a pri nas jo je nakazal povečini družbi »Ekonom«, ki je delala velike kšefte.

Državna skrb za združništvo pri nas in v Srbiji. Od svote, ki je v državnem proračunu določena za kmetijstvo, bo šlo za Srbijo in Črno goro 50 milijonov, za vse druge pokrajine pa 60 milijonov. Posebno se mora grajati, da se je v našem proračunu mnogo premalo skrbelo za združništvo. Pošteno in zdravo združništvo je tista panoga, v kateri se mora kmet zediniti, da bo nabavil vse svoje potrebščine združnim potom in da bo združnim potom tudi prodajal svoje pridelke. Kmet bo tu stopil v naravnostne stike z raznimi veletrgovci in s konzumenti (proletarijatom), tako, da bi bilo obema pomagano. Zato je potrebno, da se določijo za povzdigo združništva večje svote, kakor so se določile sedaj. Sedaj je določeno za združništvo v Srbiji, Črni gori, in Macedoniji 1.100.000 dinarjev, za vse ostale pokrajine pa samo 400.000 dinarjev.

Država bi morala skrbeti za hmeljarstvo in ga izdatno podpirati. Hmeljarstvo je tako važna panoga, da Savinjska dolina glavno živi od hmeljarstva. Zato je treba hmeljarstvo podpirati in skrbeti, da tudi carina ne bo previsoka. Carino na hmelj je treba torej znižati, oziroma odpraviti, ker je, kakor rečeno, hmelj poleg živinoreje eden glavnih dohodkov v Savinjski dolini. — Toda živinoreja letos itak ne bo donášala nikakega dobička radi suše. Prebivalstvo bo celo leto živelo od dohodkov, ki jih ima od hmeljarstva. Zato je pa treba Hmeljarskemu društvu priskočiti na pomoč, da bo lahko pomagalo tudi drugim hmeljarjem. Poljedelski minister Pucelj namreč nima niti pojma o hmeljarstvu, ker je izučen mesar.

Za sadjarstvo v Srbiji je določenih v državnem proračunu 1.530.000 dinarjev, za sadjarstvo v vseh drugih pokrajinah pa čisto neznatne svote; za Slovenijo na primer je določenih samo 25.000 dinarjev.

Listje od vinske trte kot krma. Posebno v letih, ko

nam primanjkuje krme, sežejo vinogradniki čisto po listju vinske trte, da obirajo in sušijo. Premnogokrat se to zgodi, ko grozdje začne mehčati. Tak vinogradnik, ki to dela, ne zasluži nikakor imena: vinogradnik. Vsi vemo, da je ravno listje pljuča in želodec ter čreva rastline. V listju se sprejema hranilna snov iz zraka, v listje prihajajo hranilne snovi iz zemlje in iz njih se izloči vse za drevo nepotrebne snovi. Listje izhlapava preobilo vodo, sploh vsi življenjski pojavi se javijo v listju ali vsaj izvirajo iz njega. Tudi pri zoritvi grozda ima list važno vlogo: tvori za grozdje prepotrebno snov za bodoče vino, t. j. sladkor. Kje drugje naj se tvori neki sladkor, kakor ravno v listju. Dokler so še jagode zelene, tudi one nekaj pripomorejo k temu, toda to je malenkost v primeri z listjem. Poskusi so dokazali, da postaja grozdje ravno zadnje dni pred trgatvijo slajše in ravno te dni potrebuje grozdje najbolj listje. Zato škropimo med letom, da onranimo zdravo listje, pljuča rastline in mu naj jih potem kratkomalo pobereemo. Nekateri trgajo listje šele po trgatvi. To že ni več tako hudo, vendar pa ima tudi vpliv na zorenje vinskih rozg. Vinogradnik, kateremu je na vinogradu kaj ležee, ne bo nikdar trgal listja vinske trte, ker mu s tem nastalo škodo vrednost listja kot krme nikdar ne povrne. Pustite naj listje mirno dozori in odpade.

Krajsanje vrhov pri vinski trti. Sredi meseca avgusta se vrhi od vinske trte prikrajšajo. To delo opravljamo iz sledečih vzrokov: 1. Mi hočemo, da nam les kolikor mogoče dobro dozori, kajti tak les je zelo odporen proti zimskemu mrazu. 2. Mladi vrhi porabijo veliko več snovi, kakor jih pa oni s pomočjo svojih nežnih listov zamorejo napraviti. Mi pa hočemo, da pride kolikor mogoče vsa trdna moč v prid grozdju in zoritvi lesa, zato mi mlade poganjke odstranimo. 3. Na mladih poganjkah se pojavlja dosti bolj peronospora, posebno, ker po koncu julija navadno več ne škropimo. Zategadelj tudi odstranjujemo mlade vrhe, da se nam peronospora ne vgnezdi v vinograd in napravi obilo zimskih trosov (semena), kar je usodepolno za naslednje leto.

Zastran bakrene galice. »Kmetovalec« je sicer stvar že 15. junija razglasil, vendar še tudi mi ude Kmetijske podružnice Maribor in okoliš opozarjamo na njo. Kdor namreč hoče drugo leto dobiti galico po »Kmetijski družbi«, naj za vsak kg do 15. avgusta naprej vplača 20 kron in sicer v trgovini Klanjšek in Penič, Vetrinjska ulica. Po čem bo galica, se še ne ve. Gotovo pa bo cenejša nego v trgovinah.

Vpliv suše na sadno in vinsko letino. Lansko leto je bilo najti po vseh, tudi strokovnih časopisih, ki so opozarjali, kako dalekosežne posledice bo imela suša na sadno in vinsko letino. Bilo jih je, ki so prerokovali, da bomo par let imeli izvanredno slabo rodovitnost pri sadnem drevju. To se mi je zdelo čudno, ker je v splošnem znano, da ravno vreme meseca julija vpliva izvanredno na rodovitost: lepo vreme, obilen zarod; slabo, pa slab zarod. Tako krasno vreme, kakor smo ga imeli meseca julija lansko in letošnje leto, že dolgo ne pominimo. Zato se je tudi pri sadnem drevju kakor v vinogradu, pokazala izvanredna rodovitnost. Drevje, ki je lansko leto izgubilo že predčasno skoro vse listje in izgledalo, kakor suho, je letos nastavilo obilo sadja. Vinogradi so bili redko kedaj tako obloženi kot letos. Danes nas zanima še, kako bo drugo leto? V splošnem smemo pričakovati drugo leto vsled lepega julijskega vremena rodovito leto. Drevje, kakor trs v tem mesecu zastane nekako v rasti, listje pa deluje pridno naprej. Kakor znano, je list pljuča rastline. Skoz, prostim očesom nevidne listne reže vdihava rastlina ogljikovo kislino, kolikor se je nahaja v zraku. To ogljikovo kislino predela list s pomočjo sonca tako, da obdrži ogljik, kisik pa zopet oddaja. (Ogljikova kislina je dva dela ogljika in en del kisika). Vsaka rastlina obstoji po večini iz ogljika. Tega veže potem rastlina tudi s pomočjo listja z drugimi snovmi, katere dobiva s pomočjo korenin iz zemlje; z vodikom, dušikom, fosforjem itd. Prve mesece porabi drevo te snovi večinoma za rast. V mesecu juliju pa rast nekoliko prestane, drevo začne zbirati rezervne snovi in tvoriti rodne začetke. Ako prekine slabo vreme to delovanje, je seveda to v škodo rodovitnosti. Suša pa, kakor vemo iz lanske skušnje, na rodovitnost nikakor nima tako kvarnih nasledkov, kakor se je to opisovalo in pričakovalo.

Snažnost pri pridelavi sadjevca. Prepogostokrat na letimo pri kakem sadjarju na sadjevec, ki bi bil kot očet kaj uporaben, a če ga pijemo, se nam kar kožica v ustih olupi, ker ni vajena kisline. Temu žal resničnemu dejstvu je kriva nesnažnost. Očetno kislino tvorijo iz alkohola, po novejših dokazih celo naravnost iz sladkorja očetne glive. Te glivice uspevajo samo tam, kjer imajo gotove življenjske pogoje, ki so: toplota in zračni kisik. Toplote se v toplih jesenskih mesecih drugače izogniti ne moremo, kakor da imamo stiskalnico v kleti. Pa tudi tukaj to ne gre, ker so kleti ravno avgusta in septembra najtopleje. Pač pa se lahko ubranimo upliva zračnega kisika. V sodu se nam tega, ako je napolnjen, ni treba bati. Posebno pri vretju ga varuje odhajajoča ogljikova kislina. Najprej nam pride v dotiko z zrakom sadjevec pri prešanju. Neumite preše so gnezdo očetnih gliv. Ako se hočemo tem ubraniti, moramo sadjevec takoj skočiti v sod in prešo, sadni mlin in vse orodje, ki se je rabilo, skrbno umiti. Mošt moramo takoj vliči v sod. Prvo in glavno je, vse po vsakem prešanju skrbno umiti. Tako se bomo gotovo izognili očetni bolezni sadjevca.

Čebelarški poučni tečaj priredi podpisani na svojem domu dne 20. avgusta t. l. Dnevni red: Predpoldne od 9.—12. ure: Oskrbovanje čebel v teku celega leta, vse s praktičnim razkazovanjem. Popoldne od 2.—5. ure: Čiščenje voska, vlivanje satnic, pletenje slamnatih pletenic, najpotrebnejše orodje, mikroskopično razkazo-

vanje iz čebelarne anatomije. Število udeležencev neomejeno. Udeleženci iz oddaljenih krajev se naj blagovolijo v najkrajšem času prigrisati, da se more potrebno ukreniti, ker v bližini ni primerne gostilne za kosilo in event. prenočišče. K mnogobrojni udeležbi prijazno vabi Iv. Jurančič, državni čebelarški potovalni učitelj.

Na svinjski sejm v Mariboru dne 28. julija se je pripeljal 97 svinj, 3 koze in 1 kozlič. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 400—600 K, 7—9 tednov stari 700—1100, 3—4 mesece stari 1500—1800, 4—6 mesece stari 2700—3000, 8—10 mesecev stari 3500—3800, poldrugo leto stari 4000—4500, 1 kg žive teže 70 K, koza komad 500 K.

Cene za seno in slamo v Mariboru. V soboto, dne 29. julija se je pripeljal na mariborski trg le nekotno vozov seno in slame. Meterski stot sena je stal 190—237 din., slame v otepih 215—137, slame v škopih 137 din.

Svetovni položaj žita. Mednarodni poljedelski zavod objavlja v svojem statističnem glasilu stanje žetve v raznih državah. Glavna vsebina poročila je sledeča: Dosedaj znani rezultati žetve na zemljiščih, določenih za pridelovanje žita, potrjujejo v splošnem, da se stanje ni znatno spremenilo napram stanju lanskega leta. Velik del evropskih držav in severne Afrike je po splošno hladni temperaturi v prvi polovici maja prišel pod vpliv velike suše, kar je zelo neugodno delovalo na rastline v Nemčiji, v Madžarski, na Nizozemskem, na Poljskem in na Čehoslovaškem. Posebno pa sta znatno trpeli od suše Alžir in Tunis. V Italiji, Franciji in Angliji je položaj srednji. V Bolgariji je letina prilično dobra, dasi je bilo manj površine zasejane z žitom, kakor lani. Isto velja tudi za Jugoslavijo. V Zedinjenih je položaj v splošnem zadovoljiv, dasi je bilo tudi tam manj površine posejane, kakor lani. Pričakuje se, da bo letošnja žetev prinesla za 16 milijonov met. stotov (7 odstot.) več žita, kakor v letu 1921. V Kanadi je sezona nekoliko zakasnila, posebno v krajih, kjer je razvitejšo poljedelstvo. Močno deževje v prvi polovici maja je nekoliko zmanjšalo pričakovanje, toda poznejša ugodna vlaga je rastline naglo razvila in stanje žetve je zadovoljivo. Na Japonskem so klimatične okolnosti zelo pospešile razvoj rastlin in žetev je ugodna.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je v pretekli dobi popraševanje po hmelju precej pojenjalo. Za hmelj srednje-dobre kakovosti so ponujali po 1800 do 2000 čehoslovaških kron za 50 kg. Na deželi so se pa gibale cene med 1700 in 1800 K. Za hmelj prvovrstne kakovosti so ponujali do 2500 K. Stanje hmeljskih nasadov v čehoslovaški republiki ni povoljno. Mrzlo vreme ter viharji so hmeljskim nasadom zelo škodovali. Sodi se, da bo letošnja hmeljska letina srednje dobra. Tudi na Poljskem je stanje hmeljskih nasadov nepovoljno, kajti silni viharji dne 18. julija so prizadeli po vsej državi hmeljskim nasadom milijonsko škodo. Hudo prizadetih je okrog 50—70.000 ha zemljišč.

XII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, 31. 7. 1922. Od našega zadnjega poročila zamoremo o stanju hmeljskih nasadov le ugodno poročati. Vsled primernege vremena prehaja golding v kobule in pozni hmelj je v najlepšem cvetju. Obiranje prvega se bo pričelo — kakor običajno — sredi meseca avgusta in ono poznega mu bode neposredno sledilo. Obče se sodi, da bodemo letos morda več pridelali, kakor v minulem letu. Tudi kupčija se bo oživela počasi, ker že prihajajo kupci. — Važno! Hmeljarsko društvo je tudi letos preskrbelo hmeljskim obiravcem polovično vožnjo na progah: Brežice, Zidan most, Maribor, Marnberk-Vuhred, Zagorje in Rogatec—Grobello. Legitimacije se dobe pri društvenem vodstvu v Zalcu.

Zagrebski žitni trg. Cene novemu žitu še niso postale stalne in se spreminjajo skoro dnevno. Baš radi nestalnosti cen novemu žitu se to sedaj že kupuje le v neznatnih količinah. Cene novi pšenici so v par dneh poskočile od 1500 na 1530 K. Trgovski zaključki za novo pšenico so doslej prav neznatni, ker pričakujejo producenti višje žitne cene. Staro pšenico so panjali v Zagrebu še pred kratkom po 1550 K, a sedaj jo že plačujejo po 1580 K in še višje. Sicer pa nikdo ne ve radi malomarnosti poljedelskega ministra, koliko še imamo stare pšenice na prodaj. Po stari koruzi je vprašanje vedno večje in se jo plačuje po 1250—1260 K. Prvovrstno koruzo so celo plačevali po 1300 K. Nova rž še ni v prometu, stare rži pa prihaja na žitni trg zelo malo. Za srbijansko rž zahtevajo 1400 K. Novi oves prodajajo po 1150—1200 K. Povpraševanje po novem ovsu je še zelo neznatno in se kupuje oves samo za kritje dnevnih potreb, a ne v večjih količinah. Novi ječmen je zelo lep, zrnje polno in težko. Ječmen se kupuje v večjih množinah po 1250—1300 K. V enem tednu so poskočile cene ječmenu za 40 K. Z moko se je minuli teden trgovalo le zelo malo in je dosegla nularica ceno 23—23.30 K. Promet z novo moko je zelo neznaten. Otrobi so se plačevali po 700 K. Cena otrobom se je dvignila v 1 tednu za 50 K.

Tržne cene v Mariboru. V soboto, dne 29. julija t. l. so bile v Mariboru sledeče tržne cene, ki veljajo v dinarjih: 1 voz s 65 kg svinjskega mesa 1 kg po 30 din., 1 voz zaklanih svinj kg po 24 din., 36 vozov krompirja, kg od 2—2.5 din., 1 8vozov čebule kg po 7 din., 1 8vozov kumarc, komad po 1—2 din., 1 l pšenice 3.50, rži 3, ječmena 2.50, koruze 3.50, ovs 2.25, ajde 3, prosa 3.50, fižola 3—3.50 din., 30 komadov kokoši komad po 26—40 din., 1 par piščancev je stal 27—50, 1 gos 45—50 in 1 raca 30—40 din. Novi oljuščeni fižol liter po 3 din., kupček fižola v stročju 0.50, 1 kg krompirja 2—2.50, 1 kg česna 9, sveže zelje komad 4—5 din., buče komad 2—3, 1 kg paradižnika 7—8, 1 liter suhih gob 4—4.50, borovnic 1—1.25, 1 kg malin 4.50, jabolk 3—6.50, hrušek 3—5, 1 kg breskev 1 din., 1 mer mleka 2.50—3, 1 kg surovega masla 35—40, masti 35, 1 jajce 1.25—1.50 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 328—332 K, francoski frank stane 27—27.50 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je lačati 72—82 vin., za 100 čehoslovaških kron 820, za 100 nemških mark 64, in za 100 laških lir 15.20 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.62

centima (1 centim — 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za tri točke.

Dopisi.

Maribor. Obrtno-nadaljevalna šola v Mariboru je štela v šolskem letu 1921-22 za vajence 15 razredov (pripravnica: 5, I. letnik: 6, II. letnik: 4), za vajenke pa 5 razredov (pripravnica: 1, I. letnik: 2, II. letnik: 2), torej skupaj 20 razredov. Začetkom šolskega leta (1. oktobra 1921) je bilo vpisanih 632 vajencev in 260 vajenk, torej skupaj 892; ob koncu šolskega leta (dne 30. aprila 1922) je še bilo 546 vajencev in 213 vajenk, skupaj 759. Dober končni red je dobilo 436 vajencev in 173 vajenk, to je 609; slabo ocenjenih ali sploh neredovanih (bolezen, izstop, preselitev, oprostitvev pouka, nereden obisk . . .) je ostalo 196 vajencev in 87 vajenk, torej 283. Glede na narodnost je bilo ob sklepu šolskega leta pri vajencih 4009 Slovencev, 7 Srbohrvatov, 1 Čehoslovak, 129 Nemcev; pri vajenkah pa 129 Slovenk, 3 Srbohrvatice, 1 Čehoslovakinja in 80 Nemk. Po verzipovedi je bilo skupaj 745 katoliške, 1 pravoslavne in 13 evangeljske vere. Poučevalo je 23 učnih moči, in sicer 18 učiteljev in 5 učiteljic. Šolski obisk je bil vobče mnogo bolj zadovoljiv, kakor v lanskem šolskem letu. Šolski odbor, na čelu mariborski župan g. Grčar, se je trudil izdatno v prospevanju šole, zlasti pa še v dobavo sredstev za njeno vzdrževanje, tako da je bilo možno redno izplačevati honorarje učiteljstva. Tudi tukajšnje «Slovensko obrt-

no društvo» je bilo šoli jako naklonjeno. Na inicijativno predsednika g. Novaka je priredilo ob sklepu šolskega leta za vajence in vajenke lepo uspelo interno slavnost, pri kateri je bilo nagrajenih v vsakem razredu po dvoje vajencev ali vajenk z večjim denarnim zneskom, naloženem na hranilnično knjižico. — Vodstvo.

Varaždin. Prvi pokrajinski Evharistični kongres za Varaždin in okolico, Medjimurje in sosedno Slovenijo se priredi v Varaždinu dne 26. in 27. avgusta. Sodelovanje so obljubili: nadškof zagrebški dr. Bauer, posvečeni škof dr. Lang, provincijal frančiškanski in kapucinski in mnogi drugi. Spored bo pravočasno naznanjen.

Sv. Anton v Slov. gor. Šamperlovo hišo v Andrečih je obiskala bela žena, ter vzela iz družine dve hčerki Alojzijo in Nežo v najlepši mladosti. Dne 31. julija smo obe spremljali v skupni grob. Težko prizadete starše naj tolaži ljubi Bog!

Sv. Trojica v Slov. gor. Tukaj je umrla dne 23. julija t. l. obče spoštovana in priljubljena gospodinja Alojzija Suta. Revica je dolgo bolehal, iskala zdravja v mariborski bolnici, a ga ni našla. Kako so jo vsi cenili, je pokazal njen pogreb, ki se je vršil ob veliki udeležbi sovaščanov. Naj ji bo lahka domača zemljica, njenemu možu pa naše iskreno sožalje.

Sv. Trije Kralji v Slov. gor. Tukaj bomo zopet slovesno obhajali god Matere Božje Vnebovzete na njen praznik, dne 15. avgusta. Na predvečer bo prva pridiga ob 4. uri, druga ob 6. uri, v mraku pa rimska procesija z lučicami. Častilci Marijini, širom Slov. gor., na veselo svidenje v naši romarski cerkvi!

Sv. Martin pri Vurbergu. V nedeljo, dne 23. julija sta obhajala zlato poroko zakonska Lovrenc in Marija Peštrak, posestnika v Zitečki vasi. Bog živi jubilarita še mnogo leta in čakati še biserno poroko, do katere še jima manjka samo tri leta. — Dne 22. julija je umrl Andrej Deučman, posestnik in kolar v Zitečki vasi v redki starosti 90 let. Bil je najstarejši izmed župljanov. Naj v miru počiva!

Nazarje. Nek demokrat ni bil zadovoljen, da smo pisali, «v Nazarju, Imeti hoče v Nazarjih». No, če že misli popravljati, naj bi res popravil. Slovnisko pravilno ime ne drugo ampak edino: «v Nazarjah». Če ne verjamejo, pa naj vprašajo take, ki več vedo, ko mozirska liberalna gospoda.

Velenje. Strokovna zveza rudarjev je svojčas odpisala Jugoslovanskemu klubu v Beograd 15 vlog v posredovanje in rešitev. Jugoslovanski klub je izposloval za rudarje te-le ugodnosti: prestavljen je bil surovi inženir Čuček, nadalje dobe zopet nazaj svoj deputatni premož delavci po sledečem sporedu: Oženjeni ga dobe letno 110 met. stotov, samci pri svojih sorodnikih 55, samci pri tujih strankah pa 36 met. stotov letno. Vsak se mora izkazati z občinskim izpričevalom, kje stanuje. Nadalje se bo uvedla nazaj 14 dnevna plača. Sprejelo se je zopet nekaj odpuščenih delavcev nazaj v službo. Druge ostale točke ima sedaj v rokah rudarska oblast, ako ista ne ugotovi potrebe delavstva, bo prišla pa še cela zadeva pred parlament, posebno ona točka radi aprovizacije in zvišanja plač. Delavci spregledite, da le v dobri in močni organizaciji je mogoče si priboriti uspehe in naj ne odlaga nikdo, da čimprej pristopi, kdor se ni organiziral, ker le v slogi je moč!

Gospodinje, ki kupujete testenine, makarone zahtevajte samo PEKATETE (testenine tudi same — makaroni)

iz staroznane tovarne Zaidaršič & Valenčič, Ilirska Bistrica

dobe se povsod. Zaloga: R. Bunc in drug, Ljubljana—Celje—Maribor.

BAKRENE KOTLE

po 40 in 60 litrov vsebine, solidno izdelane, ima v zalogi

Metalokemika d. d.
Zagreb
Strossmayerova ulica št. 6.

Zahtevajte ponudbe!
1—6 431

Častna izjava.

Podpisana Anton Pavlič, posestnik in župan v Velikem Obrežu št. 5 in Ivan Cizl, posestnik in občinski tajnik, Veliki Obrež št. 22, izjavljava s tem, da temelji vloga na kr. okrožni urad v Mariboru z dne 22. maja 1922 oz. besede z dne 1. junija t. l. vpricho g. agrarnega direktorja dr. Pfeiferja o priliki komisije v Brežicah na neresničnih in neosnovanih govoricah, prekličeva vsebino navedene vloge v celoti, posebno tudi glede upravitelja g. Lang-a, kakor tudi besede pri komisiji v Brežicah, dne 1. junija 1922 kot popolnoma neresnične ter obžalujeva, da sva delala s tem g. Andreju Veble, graščinskemu logarju in posestniku v Kapelah št. 4, krivico in mu kratila dobro ime ter se mu zahvaljujeva, da nama je odpustil in odstopil od obtožbe.

Anton Pavlič.

612

Ivan Cizl.

Častna izjava.

Podpisani priznavam in obžalujem, da sem se v pogovoru z Martinom Hotko, posestnikom v Velikem Obrežu, na Telovo t. l. o g. Andreju Veble, graščinskemu logarju in posestniku v Kapelah, neresnično in za njega žaljivo izražal, ter se mu zahvalim, da mi je žalitev odpustil in tožbo umaknil.

Ivan Geč, posestnik in logar v Selah pri Brežicah.

Kuhano maslo

kupim vsako množino po najvišji dnevni ceni skozi celo leto. Ponudbe na:

Karel Robaus, pekarna, Maribor,
Koroška cesta šte. 24. 1—3 633

„Marlja Zvezda“
pristen trapistovski sir
prodaja
Matija Lah, Maribor.
na Glavnem trgu. 1—5 626

Posestvo z vinogradom 7
oralov je takoj
za prodaj. Donajski jarek št. 161,
Rožpoh, Kamača pri Mariboru.
1—2 621

Trgovski učenec
se sprejme v špicerijski trgovini
Miloš Oset, Aleksandrova cesta
št. 45, Maribor. 1—2 629

Proda se mlin.
okroma umetni mlin, ki še ni
popolnoma izgotavljen s vsi mlin-
sko opremo ter posestvom vred s
približno 6 oral. Navadna mlinja
s tremi pari in s prvotnim ka-
menjem je v polnem obratu. —
Mlin je na dobri vodi ter 2 mla.
od farao cerkve in okrajne ceste
oddaljen. Poslopja so vsa zidana,
v dobrem stanu in na novo krita.
Vprašati je pri lastniku Ivanu
Klemenčič, Sv. Božanek v Slov.
gor. 1—3 625

Sodarske pomočnike
sprejme pri
dobri plači, prosti hrani, stano-
vanju in parilu v hiši Fran Replč,
sodarski mojster, ljubljana, Trnovo.
Ponudbe direktno na naslov. 624
1—2 624

Na prodaj ima več sta-
nih vozov in
konjskih oprem Ivan Švedar, vor-
nik, Telčičeva cesta št. 98, Maribor.
631

20 sodov od 100—700 l
se prodaja v štu-
dencih pri Maribor, Slomikova
ulica šte. 6. 634

Sode, dobro ohranjene, od
25 litrov nadalje prod.
Strokhach, Maribor, Gosposka ul.
19, Maribor. 630

Samostojen delovodja
ali polni as
sprejme, istotam se sprejmejo st-
darji in celavsi v trajno delo pri
stavbeni tiskari Karel Roj v Or-
možu. 1—2 612

Priporoča se trgovina
z galanterijo in drob-
narijo, velika zaloga
špage, vrvi in gurt
na drobno in debelo

DRAGO ROSINA
Maribor, Vetrinjska ul. 26.
1—2 627

Iščem šiviljo dobro
bano, ki ima tudi veselje
d trgovine, stanovanje in hrana
v hiši, plača po dogovoru. Po-
nudbe na Marjo Hamer, trgovin-
s mešanim blagom, Poljska, pošta
Sava, Kranjsko. 2—2 596

Ivan Rebolj
orglarski mojster
v Mariboru, Vodnikov trg 3
se priporoča za popravo in
uglaševanje cerkven. orgel.
628

Noben strup! Nobena kem.
kisikova kislina, za zdravje
zajamčen izbornen
namizni kis
prodaja na debelo in na dro-
bno najmodernejša avtomat-
ična tovarna za kis (jesih)
FELIKS SCHMIDL
Maribor, Koroška c. 18
Vsaka gospodinja, ki skrbi
za zdravje svoje družine, naj
povsod sahteva le pristen
SCHMIDLOV kis. 8—10 231

Lepo posestvo

meri 4 orale s sonedostopnim po-
slopjem, v alji je tobačna trafika,
v I. nadstropju se nahaja finančni
straža, vraten je tudi mesnica in
ledenica, vse v dobrem stanu se
prodaja. Cena se izve pri lastniku
pri Sv. Benediktu v Slov. gor. 1. t.
1—3 635

Trgovci in obrt-
niki, inserirajte v
„Sl. Gospodarju“!

O V E S

1 2 620 kupuje po najboljši ceni
Matija Ziegler, Maribor, Glavni trg.

LIVARNA

za zvonove in kovine, poprej [1.2. 195
DENZELA SINOVI, MARIBOR
Kopališka ulica 9, je zopet v obratu. — CER-
KVENE ZVONOVE. — Izdeluje surove litve
v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina,
aluminij i. t. d.) — UMETNA LIVARNA reliefi,
cerkveni svetilniki. — Vsa oprema za žgalnice,
kletarstva, pivovarne, opreme za plin in vodo-
vod, opreme za cevi, pipe za pivo, uteži iz me-
denine lastnega izdelka. Popravljalnica za briz-
galne i. t. d. — Inž. J. & H. Böhl.

ZAHVALA.

Podpisani izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo za izka-
zano sožalje povodom prebitke izgube naše iskreno ljubljene, ne-
pozabne sestre, tete i. t. d. gospe

Terezije Lijaunik roj. Švajger

vdove po dr. Lijaniku in posestnice v Ritoznaju pri Slovenski
Bistrici,

katero smo dne 23. julija izročili v naročje matere zemlje.
Zlasti se zahvalujemo č. domači duhovščini, požarni brambi
in godbi iz Slov. Bistrice ter sploh vsem, ki so blagi rajni izkazali
zadnjo ljubav.

RITONJOJ.SLOV. BISTRICA, dne 24. julija 1922.

Marija Urbanc, roj. Švajger, sestra. Jakob; Maks in Franc Urbanc,
nešaki. Julija Vidmar, roj. Urbanc, Franca Pernat, roj. Urbanc,
Mara Oset, roj. Urbanc, Lajzika Janžekovič, roj. Urbanc, Zofka
Urbanc, nečakinje.

Ptujska gora. Odkar je znani Janko zapustil medicino in svoje življenje posvetil postopanju, pohajkovanju in počevanju, je na Gori vedno kaj novega. Zadnji čas pa se Janko prav posebno bavi z lovom na mačke, pa ne na divje, ampak domače. Gospod medicinar na «razloženju» se je spravil na Hrvatov vrt in od tam je ustrelil mačko, ki je mirno sedela na vrtu trgovca Trauna. Zlikovec je ustrelil mačko zgolj iz hudobije. Gospod trgovec Traun mu je seveda velikodušno odpustil s pripombo, češ, da mu to škoduje pri študijah. Dobrota je pač sirota! Gospod Traun Pečetu ni hotel škodovati in mu je odpustil. Peče pa gre, in še Trauna pošteno oblati v «Tabornu». V «Tabornu» št. 165 je namreč kar cela kolona samo o gospodu Traunu, večina je naravnost zlagana. Sicer pa je zmožen take podlosti napisati le kakšen Peče, drugi ne na Ptujski gori. Kogar zanima, naj si prebere te neslanosti. Vsak pošten in treznomisleč človek bo obsojal tako pisanje in tudi list, ki take neslanosti prinaša. Taka gnojnica more pljuskniti le iz sklede duševnih propalic. Sicer pa se slavnega mačji lovec sam hvali, da ima rožičke na glavi. In zares, s temi svojimi rožički se zaganja zdaj v tega, zdaj v onega. Najprej se je spravil nad farovž. Fajmostru je hotel spodnesti tla, potem pa na razne sosedne, pa do danes še ni šlo. Vsakemu, ki noče z njim vred udariti po klerikalcih, grozi s tožbami in raznimi drugimi šikanami. A siromak zna dobro mirno sedeče mačke streljati, a pisca tistih vrstic v predzadnjem «Slov. Gospodarju», ki ga poziva k počnemu miru, pa ni pogodil, kajti gospod Traun je na dotičnem dopisu ravno toliko kriv, kakor Janko na luninih spremembah. Tudi bi odsvetovali «vpokojenemu» medicinu, da naj samega sebe ne naziva «mi Gorci», kajti mi Gorci preziramo takšne ljudi, ki spletkarijo, vohunijo (če tudi za klerikalca) ter kalijo nočni mir. Če bi Pečejev ne bilo na Gori, pa bi bil mir! Toliko javnosti v vednost!!

Št. Janž na Drav. polju. Mi šentjanščani nismo karsibodi. Imamo poslance, kandidatov kar na debelo, ki bi tudi radi veliko «zaslužili». Ker v Jugoslaviji glasovanje za vlado prav dobro «nese», bolj kot kmetija, kakor kaže izkušnja in kakor vsa javnost trdi. Eden izmed teh bodočih kandidatov pa je šel celo med preroke. Ta daleč in hudo gleda mož — seveda slabostojni kandidat — rad po krčmah in drugod prerokuje, da bo kmalu dosegel, da v celi fari ne bo več kot samo dva pristaša krščanske ljudske stranke ali, kakor on pravi, da bota samo dva klerikalca. Ta prerok je namreč tukaj odprl obrt za pobijanje klerikalizma. V potu svojega obraza in svojih brk izvršuje zelo pridno to obrt, jezik in noge si pridno brusi, vse v imenu, pod vodstvom in nadzorstvom poslanca Dobnika. Ker smo klerikalci dobri ljudje, svetujemo, naj gospod poslanec Dobnik naroči svojemu preroku, da pripelje vse nepoboljšljive klerikalce v njegov mlin, da bota zmlela trde klerikalce ter bodo namesto njih iz mlina prišli mehki samostojneži, ki se bodo dali farbat in nalagati, kakor pred dvema leti. Pa se bode Dobnikov prerok menda precej zmotil, ker tudi šentjanščani niso več tako neumni, da bi se dali še enkrat na led speljati; naj si prerok zapomni, da samo osel se da večkrat na led speljati. Če «učeni» prerok še znova rad gre na led, se da farbat s praznimi obljubami, je to slabo znamenje za njega in mi mu izrekamo svoje sočutje. Velika večina se je prepričala, da so slabostojneži ravno nasprotno od tega delali, kakor so poprej

obljubovali. To čivkajo že vsi vrabci na vsah strehah, samo naš prerok in voditelj obrti za pobijanje klerikalizma ne. Zato se mu vse, kar je pametnega, smeje. Ali ga bo ta obrt naredila za bogataša, kar bi rad postal, bomo videli. Mi dvomimo!

Št. Janž na Drav. polju. Dne 24. julija smo položili v naročje zemlje Stefana Koser, ki je od mladosti do 75. leta deloval pri župnijski cerkvi kot cerkveni pevec in cerkovnik. Več tisočkrat je k bolnikom spremljal božjega Zveličarja in rajne na zadnji poti; zdaj je dobro pripravljen šel sam isto pot, ki pa jo bomo prej ali slej nastopili vsi. Svoje otroke je vzgojil narodno in versko zavedne ter bil zvest naročnik «Slov. Gospodarja». Počivaj v miru božjem, dragi Stefan! — Suša je tukaj letos tudi ozimni že tudi zelo škodovala, zrnje je drobno, kakor kumna, namlati se izredno malo, v nekaterih delih občine pa je tudi toča precej škode naredila, tako, da se nam obeta prav slabo leto.

Sv. Jakob v Slov. gor. Lepo in neprisiljeno zabavo nam je zopet preskrbelo naše delavno izobraževalno društvo, ki je s pomočjo Marijine družbe priredilo igri «Marijin otrok sem» in «Jeza nad petelinom in kes». Velika udeležba mladeničev in deklet, mož in žen je dokaz, da ve danes v naši fari vsak ceniti velik vzgojevalni pomen izobraževalnega društva. Z veliko pozornostjo je okoli 200 ljudi poslušal olep pozdrav, v katerem je govornik povdajal, da bode naloga našega društva in za njim vsakega izmed nas, da zatremo iz naših vrst vsako surovost in neotesanost. Ponos mladeničev bode, da se vedejo povsod olikano, posebno v ženski družbi, naj bo kje koli, se naj vede mladenič viteško. Dekle pa naj ne pozabi, da ji je Stvarnik položil v njeno srce velik čut sramežljivosti. Gospodar in gospodinja vedi, da oni, ki so pod tvojo oblastjo, ne smejo kazati nikjer neotesanosti. Ni bilo človeka, ki bi ne bil z obema igrama zadovoljen. Pogrešali smo priljubljenega srečolova, za kar se nam je zahvaliti Beogradu, ki ni poslal dovoljenja. Vesela je bila zabava onih, ki so si lahko privoščili v gostilni po igri kratek čas. Najlepše pa je, da smo bili veseli brez plesa, brez razgrajanja in šli domov še pred tem. Danes, ko ponosni pošiljamo to poročilo ljubemu «Sl. Gospodarju», nam je tudi zaželeni dež vsaj malo namočil suhe travnike in polja in žejne vinograde.

RESOLUCIJE KATOLISKEGA SHODA PRI SV. TREH KRALJIH V SLOV. GOR.

(Dopis od Sv. Treh Kraljev).

1. Naše šole morajo ostati krščanske z obveznim veronaukom, ki ga naj poučujejo duhovniki, kakor dosedaj. Odklanjamo najodločneje vsak poskus, da bi se ukinil v šolah, bodisi v ljudskih, bodisi v srednjih, veronauk pa bi se nadomestil s praznim moralnim naukom, ki bi ga naj poučevali učitelji.

2. Vsaka krščanska slovenska hiša imej vsaj eden, v katoliškem duhu pisan časopis. Nikdar ni pravi, ni dober katoličan, ki naroča, podpira in čita časopise, ki so polni sovraštva do vere, do katoliške cerkve in do katoliških duhovnikov.

3. Bog nam ni dal prave katoliške vere, da bi jo samo v srcih nosili, ampak jo moramo vsepovsod kazati tudi v delih. Zato proč z vsem strahom pred spovedjo in sv. obhajilom, pred sv. mašo in pridigo, pred molitvijo in krščanskim življenjem! V besedi in dejanju bodimo posnemovalci Kristusovi, zares kristjani.

4. Načela sv. katoliške vere se naj upoštevajo ne samo v cerkvi in v družini, temveč tudi v naši politiki. Država bo le tedaj srečna, če bo v njej vladarica kršč. ljubezen do Boga in do bližnjega in krščanska pravičnost.

5. Ako hočemo Slovenci zmagovati s svojimi kat. načeli, moramo imeti vzorne družine. Izražamo željo, da bi bilo vedno več Marijinih družb za moše in žene. Naj bi se znova razcvetele naše mladeniške in dekliske Marijine družbe, naša kat. izobraževalna in delavska društva, naše mladeniške in dekliske zveze, naši orlovski odseki in orliški krožki, da dobimo vzorno veren naraščaj v naši slov. ma'dini, ki je le kot taka up naše prihodnosti. Da se razcvetejo Marijine družbe, naj dobe kmalu svojega škofijskega voditelja in dekanijske voditelje, mladeniške in dekliske zveze pa se naj organi zirajo kot Orli v okrožjih.

6. Protestiramo zoper postavbo, ki prepoveduje dušnim pastirjem govoriti o razmerju vere do javnega življenja; nadalje zoper krivice, ki se gode kat. cerkvi, ki dvakrat manj dobi podpore od države, kakor pravoslavna cerkev in turški zavodi, zoper namero, da se prepovejo šolske maše, zoper vse krivice, ki jih trpé naši katoliški bratje v raznih krajih Jugoslavije.

7. Katoliški shod pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. poziva naše voditelje, naj stopijo v stik z vernimi krogi pravoslavne cerkve, tudi z vernimi muslimani, da omogočimo s skupnim nastopom namere naših prostozidarjev in si ohranimo versko vzgojo v šoli in v družini in zagotovimo veri in verskim načelom popolno veljavo.

8. Pozivamo slov. ljudstvo, naj najkrepkeje podpre naše prvo misijonišče v Grobljah, da vzgoji misijonarjev, ki bodo predvsem v Jugoslaviji utrjevali kat. vero, zlasti med katoličani, ki pomešano žive med drugoverci.

9. Katoliški shod pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. poziva kat. slov. ljudstvo, naj v bodoče da slovo vsakemu polovičarstvu v versko-političnem življenju in naj se skaže vredno svojih vernih prednikov v smislu pesniškega gesla: «Kristjan v dejanju tudi vsak in zvest, neomahljiv Slovenec, tako le priborimo si tu srečo — tam nebeški venec».

Jezus blagoslovi naš! Zbral Fr. Spindler. 20 blagoslovnih pesmi, tri pesmi pred pridigo ter po ena božična in pešna. Priprosto spremljevanje v četverglasnem stavku. — Cena brez poštnine 5 dinarjev. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Fotograf A. KIESER

Maribor, Gregorčičeva ulica št. 20
ob gornji Gosposki ulici

se priporoča pri porokah, primicijah, družinah
in društvenih skupinah.

Stroškov se ne zaračuna, cene kakor v mestu.

— Največji in najstarejši altelje v mestu. —

Somišljeniki, inserirajte v naših listih!

„Koranit“

škriljevec

zastopstvo in zaloga

Maks Ussar

5-10 Maribor, Gregorčičeva ulica 17. 473

Proda se lepo posestvo v okraju Šentjanž, dobro gospodarsko poslopje, 46 orolov zemlje, 8 četrt orala lepoga vrtu za sokati, cena po dogovoru. Naslov pove uprava lista 1-2 600

Za zgradbo hiš

se prodaja: votla cementna opaka, cementna strešna opaka, masa za Heraklit-stene, gipsove dile in prvovrstni portlandski cement maseke „Spilt“ v vsaki množini pri Hiterstidu. Maribor, Vetrinjska ulica 80, Telefon 212. 1-8* 688

Med več sto kilogramov, ovčični prvovrstni fini pridelok, med v satovju, prvovrstni rosek, jamčeno čisto in zdravo blago razpošilja Ivan Krašovec, Šebelar, Orna pri Prevaljah, Kor. 8-4 670

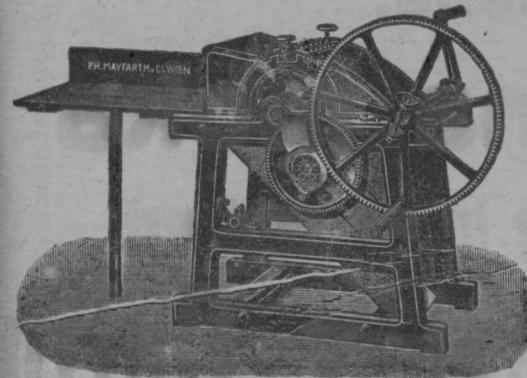
Iščem službo

za vinčarskega oskrbnika ali prvega vinčarja s dolgoletnimi spriderali. Vprašanja na upravo lista. 1-2 609

Na prodaj malo rabljena harmonika s 88 bas, fi i izdelek. Cena po dogovoru. Naslov: Artilj Matija, Paridol 9, Dobje pri Planini. 2-5 598

Kdor si hoče oskrbeti

vsakovrstne poljedelske stroje in priprave kakor: vitle, mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje ali odbiralnike, slamoreznece za ročni ter pogon na vitel, sadne in grozdne mline, stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, sesalke in pocinkane cevi, gnojnične črpalke, Sackove pluge, kosilne stroje, dvorezne koruzne sejalne stroje, okopalnike in osipalnice, izborna pocinkane brzoparilnike v velikosti 50 do 120 l, brzoparilne lonce in slamorezne nože i. t. d. naj se obrne zaupno na znano domačo tvrdko

Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45, nasproti glav. kol.

Prva hrvatska štedionica Zagreb

podružnica Maribor, Gosposka ulica 24.

Telefon ravnatelja 317.

Telefon menjalnice 318.

Ustanovljeno l. 1846.

Delniška glavica K 200,000.000. Rezervni zaklad K 130,000.000.

Vloge K 2.500,000.000.—.

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brd n/S., Celje, Crikvenica, Čakovec, Daruvar, Delnice, Djakovo, Gjurjevac, Ilok, Karlovac, Križevci, Maribor, Mitrovica, Nova Gradiška, Ogulin, Osijek gor. grad, Pakrac, Požega, Rijeka, Senj, Sisak, Skoplje, Subotica, Sušak, Sv. Ivan Zelina, Varaždin, Velika Gorica, Virovitica, Vukovar, Zagreb Ilica 117, Zemun.

Ekspoziture:

Osijek dol. grad, Vinica kod Varaždina.

Menjalnice:

Zagreb Ilica 5.

Prevzema vloge na vložne knjižice in na tekoče račune. Eskomptira menice in devize. Prevzema v inkaso tu- in inozemske menice. — Izdaja 4 1/2 % založnice, koje imajo pupilarno varnost in jamčevno sposobnost. Izdaja uverenja čekov in kreditna pisma ter izvršuje izplačila na podlagi akreditivov na vsa tu- in inozemska mesta. Izvršuje borzne naloge vestno in kulantno.

Vzdržuje zvezo z vsemi prvorazrednimi bankami v Parizu, Londnu, Zürichu, Berlinu, Dunaju, Budimpešti, Bukarešti, Pragi i. t. d. ter v Ameriki.

Brzobjavni naslov: Praštediona.

Hlapec s dobrim sprave-
lom, kateri je že
služil pri konjih in razume delo
na polju naj se takoj ponudi
tudi A. Pinter & druga, trgovina
v Slov. Bistrici. 2-2 618

Širite naše liste!

**Seno, slamo
drva, premog,**
žito, krompir, sadje in druge
deželne pridelke kupuje in
prodaja
OSET ANDREJ, MARIBOR
Aleksandrova cesta 57, tel. 88.

Iščem majerja.
Ponudbe pod „vesten“ na upravn-
ništvo. 2-8 597

Odpadki kuka
platno, črna, železo, čisto, ovčje
volno ter vaskovratne odpadke ku-
puje po najvišjih dnevni cenah
Alojzij Arbeter, Maribor,
Dravska ulica 15. 5-10 476

**Velika izbira volnenih
štofov za birmance od
180 K naprej, enako tudi
dr. manufakture se dobi
najceneje pri 22-26**
J. TRPIN
Maribor, Glavni trg 17

Ormoška posojilnica v Ormožu
poprej (dr. Geršakova) obrestuje hranilne vloge po
4 do 4 in 1/2 %
ter daje posojila na osebni kredit po 6 %, na vknjižbo
5 %. — Urađuje vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne.
Načelstvo. 9-10 357

**Spodnještajerska ljudska posojilnica
v Mariboru, Stolna ulica šte. 6, r. z. z n. z.**

obrestuje od Novoga leta naprej navadne
vloge po **4 1/2 %**

Tužne in velike vloge pa po dogovoru.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU
pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po
4 1/2 % oziroma do 5 1/2 %

od dneva vloge do dneva dviga. — Posojila daje na vknjižbo,
poroštvo in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo
ugodnimi pogoji.

Vloge nad K 1.000.000.000.— Kapital in rezerve nad K 200.000.000.—

SLAVENSKA BANKA D. D., PODRUŽNICA CELJE
Ljubljana—Zagreb—Beograd

Bjelovar, Brod n. S., Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor, Murska Sobota, Osijek, Rogaska Slatina, Sombor, Sušak, Sabac, Sibenik,
Škofja Loka, Velikovec, Vršac, Budapest (Balkan bank), Split (Jugosl. ind. banka), Wien (M. R. Alexander).

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu po

4 1/2 % brez odpovedi	5 % proti 30-dnevni odpovedi	5 1/2 % proti 60-dnevni odpovedi	6 % proti 90-dnevni odpovedi
---------------------------------	--	--	--

od dneva vloge do dneva dviga ter plačuje rentni in invalidski davek sama. Poštne položnice brezplačno na razpolago.

MEDIČ, RAKOVČ & ZAKNL
d. z o. z. Ljubljana.

**Tovarna kemičnih in rudninskih
barv ter lakov.**

Centrala: Ljubljana. Brzjavni: Meraki, Ljubljana.
Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.

Podružnica Maribor.
Gospodarska ulica. Šolska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Lak za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakor: barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in oljate, mavce (gips), mastenec (Federweiss),
strojno olje, karboline, steklarski in mizarški klej, pleskarski,
alikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spa-
dajoči predmeti.

M E R A K L
Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum lak za pode.
5-9 541 Bronuline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Apno iz Zagorja
kakor tudi fin portland-cement
2-3 in vsakovrstne cementne izdelke priporoča 603

C. PIKL, Maribor, Koroščeva ul. 69.

ELEKTRICNI STROJI proizvod AEG
električni števcji proizvod A E G

žarnice Tungstam, vse elektro-
tehnične potrebščine v zalogi po
— ugodnih cenah. —

elektrotehnična tvrdka
Karol Florjančič, Celje.
Proračuni brezplačno. 5-5 521

Zadružna gospodarska banka d. d.
Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/1 — Telefon 311 — Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split,
Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost s Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu
in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje
valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Semenska ajda, koruza
bela in rumena,

Oves, pšenična moka
vseh vrst se dobi dobro in po ceni pri

Gospodarski Zvezi v Celju
Razlagova ulica št. 1.